Инв. 8
Гос. книжная палата УзССР
18 ЯНВ 1983
ОПИСАНО

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 13 (18.490). • Якшанба, 1983 йил 16 январь • Баҳоси 3 тийин.

СССР

МИЛЛИОНЛАРНИНГ МЕҲНАТ ВАХТАСИ

ПАРТИЯНИНГ ЖАНГОВАР АСОСИ

Ўн биринчи беш йилликнинг шонли ишларида Ленин партиясининг жанговар асоси — бошланғич партия ташкилотлари сиёсий-ташкилотчилик ишининг самараси, меҳнат коллективларини жипслаштирувчи ва сафарбар этувчи сиёсий негиз сифатидаги роли ёрқин намоён бўлмоқда. Меҳнаткашларни юксак онглилик, улуғ Ленин ишига, партия ғояларига садоқат, меҳнатга коммунистик муносабат руҳида тарбиялай бориб, улар план ва мажбуриятларнинг ошириб бажарилиши учун оммавий ҳаракатнинг жанговар ташкилотчилари бўлиб қолдилар.

Республикамизда 19 минг 600 дан ортиқ бошланғич партия ташкилоти иш олиб бормоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, кўпгина область, шаҳар ва район партия комитетлари уларнинг меҳнат коллективлари ҳаётидаги, хўжаликни юритишдаги ролини кучайтириб, сиёсий, хўжалик ва идеологик вазифалар изчил, самарали, комплекс бажарилишини таъминлаётирлар. Кейинги йилларда қуйи звено етакчилари сифат составини яна ҳам яхшилаш, бошланғич ташкилотлар структурасини такомиллаштириш йўлида талайгина ишлар қилинди. Қуйи звено бўғинлари ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш, марказлаштириш, қишлоқ хўжалигини агросаноат интеграцияси асосида жадал ривожлантириш талабларига мувофиқлаштирилди.

Термиз паррандачилик фабрикаси бошланғич партия ташкилоти КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорларини, СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга оширишга коммунистларни, коллективнинг ҳар бир аъзосини собитқадамлик билан сафарбар этмоқда. Техника тараққиётини жадаллаштириш, парранда бош сонини кўпайтириб, маҳсулдорлигини ошириш учун курашда коммунистларнинг авангардлигини, топширилган участкалардаги ишнинг пировард натижаси учун мутахассислар, раҳбар кадрлар масъулиятини кучайтириш масалалари принципиал қараб чиқилмоқда. Партия ташкилоти СССР 60 йиллиги шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини идеологик жиҳатдан таъминлаш мақсадида оммавий-сиёсий ишларнинг ранг-баранг воситаларидан омилкорлик билан фойдаланди. Натижада юбилейолди социалистик мусобақаси ғоят самарали бўлди. Шуни айтиш кифояки, парранда гўшти ва тухум етиштириш сезиларли кўпайди. Партия ташкилоти эса эришилган муваффақиятлар билан чекланмаётир. Корхонани реконструкциялаш давом эттирилмоқда, паррандачиларнинг меҳнат ва турмуш шароитлари яхшиланмоқда.

Ташаббускорлик, ишга ижодий ёндашиш, ўзаро талабчанлик муҳити қарор топган, коммунистларнинг авангардлиги яққол кўзга ташланаётган бундай партия коллективлари оз эмас. Тошкент, Хоразм, Навоий областларининг бир қатор партия комитетлари қуйи бўғинни мустаҳкамлаш, унинг жанговарлигини ошириш борасида муайян иш олиб бормоқдалар. Бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини активлаштириш масалалари пленумлар, бюро мажлисларида кўриб чиқилмоқда, уларда туғилган ҳар бир ташаббус, вужудга келган ибратли тажриба амалий жиҳатдан қўллаб-қувватланмоқда. Шу туфайли уларнинг фаолияти активлашиб, меҳнат коллективлари ҳаётининг актуал масалалари, хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларининг муваффақиятли ҳал этилишига таъсири кучаймоқда.

Шу билан бирга, баъзи партия комитетларининг ишлаб чиқаришга раҳбарликни амалга ошириш соҳасидаги фаолиятида бошланғич ташкилотларни четлаб ўтиш, хўжалик, корхона раҳбарлари орқали иш тутиш фактлари содир бўлмоқда. Айрим партия комитетларининг ходимлари бошланғич партия ташкилотларида камдан кам бўладилар, сайлаб қўйилган актив билан ишлашни, камсонли партия ташкилотларига амалий ёрдам кўрсатиш лозимлигини унутиб қўядилар. Натижада бир қатор бошланғич ташкилотларда бўшашувчанлик ҳоллари юз бермоқда, улар коллектив амалга ошириши лозим бўлган вазифаларга етарли партиявий таъсир кўрсата олмаётирлар.

Чукончи, Яккабоғ районидаги 40-механизациялашган кўчма колонна бошланғич партия ташкилотида шундай бўлди. Бу ерда партия йиғилишлари вақтида ўтказилмади, қарорларнинг ижроси таъминланмади. Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, бинокорларнинг тез ва сифатли қуриш учун мусобақасини ташкил этишда расмиятчилик кучайди. Касаба союз, комсомол ташкилотлари, халқ контроли группаси кун сайин амалий иш олиб боришига эришилмади. Партия сафларини ўстириш, коммунистларни ўз участкасидаги ишнинг аҳволи учун партиявий масъулиятни ҳис этиш руҳида тарбиялашга, меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятлари, айрим коммунистларнинг фойдали фикр-мулоҳазаларига эътибор берилмади. Шу туфайли бир қатор объектларни қуриш чўзилиб, ишда сифатга путур етди. Ҳисобот-сайлов йиғилишида коммунистлар бу камчиликларни принципиал танқид қилиб, партия ташкилоти фаолиятини активлаштиришга қаратилган амалий таклифлар киритдилар.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми коммунистик қурилишнинг энг муҳим, актуал вазифаларини илгари сурди. Уларнинг муваффақиятли рўёбга чиқарилиши кўп жиҳатдан бошланғич партия ташкилотларининг изчил фаолиятига, уларда сиёсий-ташкилотчилик ишининг жанговарлиги нечоғли юқори даражага кўтарилганлигига боғлиқлигини асло унутмаслигимиз керак. Партия ташкилотлари коммунистларни, барча меҳнаткашларни партия ишига, шонли анъаналаримизга садоқат, она-Ватанга чексиз муҳаббат руҳида тарбиялашлари лозим. Ҳар бир иш жойида, ҳар бир коллективда юксак самарадорлик ва сифатга эришиш, фан-техника тараққиёти ютуқлари ва илғорлар тажрибасини жорий этишда ташаббускорлик ғоят муҳимдир. Министрликлар ва идораларнинг партия ташкилотлари планлаштириш ва бошқаришни яхшилаш, хўжалик юритишнинг усул ва услубларини такомиллаштириш, партия ва ҳукумат директивалари, қарорларининг бажарилишини ташкил этишда мутахассислар роли, раҳбар кадрлар масъулиятини ҳар томонлама кучайтирмоқлари даркор.

Ҳар бир корхона, қурилиш ташкилоти ёки муассасада, ҳар бир хўжаликда КПСС XXVI съезди қарорларини, планларни, мажбуриятларни бажариш учун уюшқоқлик, изланувчанлик, ўзаро талабчанлик вазиятини вужудга келтиришда бошланғич партия ташкилотларининг ўрни ва роли беқиёс, албатта. Шу мақсадни рўёбга чиқариш учун улар хилма-хил воситаларга эгадирлар. Сиёсий-тарбиявий ишлар, партия ўқуви ва иқтисодий умумтаълим коммунистлар, барча меҳнаткашларни онгли интизом, ташаббускорлик руҳида тарбиялашга чинакамига хизмат қилдирилмоғи даркор. Партия ҳисобот-сайлов йиғилишларида коммунистлар билдирган танқидий фикр ва мулоҳазалар умумлаштирилиши, улар юзасидан белгиланган тадбирлар изчил бажарилиши айниқса муҳим.

КПСС Марказий Комитетининг (1982 йил) ноябрь Пленуми қарорида таъкидланганидек, бошланғич партия ташкилотларининг энг зарур вазифалари ишлаб чиқаришнинг ҳар бир участкасида, бошқарувнинг ҳар бир соҳасида давлат, меҳнат ва ижрочилик интизомини мустаҳкамлашдан, топширилган ишнинг пировард натижаси учун кадрларда, барча коммунистларда партиявий масъулиятни кучайтиришдан иборат. Шундагина партия ташкилотлари КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларини бажариш учун курашга меҳнат коллективларининг бутун куч-ғайратини тўла сафарбар эта оладилар.

КЎКЛАМ ТАРАДДУДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Кўкламги экишга тайёргарликни кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори республика дала гвардиячиларининг меҳнат активлигини ошириб юборди. Партия даъватига амалий иш билан жавоб беришга аҳд қилган шонли механизаторлар барча ерда техника воситаларини баҳорги экин-тикин ишларига пухта созлаб қўйиш учун социалистик мусобақани авж олдирмоқдалар.

Жарқўрғон районидаги «Сурхон» совхози механизаторлари ва ремонтчилари экин техникаси ремонтини 25 январгача тугатишга аҳд қилишган. Шу куни экишни қисқа муддатларда тугалланишини таъминловчи 63 сеялка, 76 культиватор ва бошқа механизмлар старт чизиқларига қўйилади. Ваъдага вафо қилиш учун барча юксак интизом, уюшқоқлик кўрсатиб зарбдорчасига ишламоқда. Хўжаликда ташкил этилган 8 та махсус бригадада ремонтчиларга етарли маданий ва маиший шароитлар яратилган. Ремонтдан чиқарилган агрегатлар мутахассислардан иборат комиссия томонидан синчиклаб текширилиб, қабул қилиняпти.

Суратда: илғор слесарлардан Фозил Сафаров ва Омон Сатторовлар иш устида.

И. Хўжаев фотоси. (ЎзТАГ).

ПЎЛАТ ДАРЁЛАР

Қашқадарё областининг Бойқўрғон — Ганжа олис яйловига булоқ суви кела бошлади. Сув бу ерга 42 километрли қувурдан оқиб келмоқда. Бу қувур 12 минг гектар майдонни сув билан таъминлайди.

Мелиораторлар сувни бу ерга олиб келиш учун Ҳисор тоғ тизмасининг юқори чўққисидан пўлат магистрал ўтказишларига тўғри келди. Насос станция булоқ сувини 120 метр баландликка кўтарди. Сув эса пўлат ўзан орқали текисликларга оқиб кирди.

Яқинда Саримой кўп километрли қувури ишга туширилди. Бу қувур Тўрткўл ва Беруний районларининг қоракўлчилик хўжаликлари жойлашган Қизилқум жанубидаги яйловларни Амударё суви билан таъминлайди.

В. И. Ленин номидаги Поп аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмаси чорвадорларининг буюртмаси билан қурилган тоғ водопроводи фойдаланишга қабул қилинди.

Ўтган йили республика яйлов-мелиоратив қурилиш бирлашмаси Ўзбекистон даштлари ва ярим даштларидаги олис яйловларни сув билан таъминлаш ишлари программасини бажариб, колхозлар ва совхозлар учун 313 минг гектар экинзорни суғорадиган қувурлар қурди. Бу ерда эски қудуқлар ўрнини пўлат магистраллар эгаллади.

(ЎзТАГ).

ЮКСАК МАРРАЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР СУВ ХЎЖАЛИГИ ҚУРИЛИШИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИГА ҚАРАШЛИ «ВОДРЕМСТРОЙМАШ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1983 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитетига қарашли «Водремстроймаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларига амал қилиб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини янги меҳнат муваффақиятлари билан нишонлади. Социалистик мажбуриятлар муддатидан илгари, 25 декабрда бажарилди. Меҳнат унумдорлиги 2,8 процент ўсди. Товар маҳсулоти таннархи 400 минг сўм арзонлаштирилди.

Бирлашма ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андропов нутқида ўртага қўйилган вазифаларни баланд руҳ билан кутиб олдилар. Улар бутун хўжалик фаолиятини янада яхшилаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, меҳнат, ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш учун ўз куч-ғайратларини сафарбар этмоқдалар ва 1983 йил учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қиладилар:

Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан беш йилликнинг учинчи йили плани 27 декабрда бажарилади. 290 минг сўмлик маҳсулот қўшимча равишда ишлаб чиқарилади ва топшириқдан ташқари 270 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинади. Планга қўшимча равишда 40 минг сўмлик техника жараёнларини бошқариб турадиган автомат приборлар тайёрланади.

Йиллик программадан ташқари 10 та трактор, 15 та бульдозер, 13 та двигатель капитал ремонтдан чиқарилади, 13 минг сўмлик қурилиш машиналари ва двигателларнинг запас қисмлари, 20 тонна бронза қуйма тайёрланади, 132 тонна металл конструкция, 10 та дала вагони, 200 квадрат метр дераза ва 300 квадрат метр эшик блоклари, 34 минг киловатт-соат электр энергия, 7 минг гигакалорий иссиқлик энергияси ва 8 тонна дизель ёқилғи иқтисод қилинади. Меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, иш вақтининг бекор кетишини қисқартириш, кадрлар қўнимсизлигини ҳамда технология ускуналари бекор туриб қолишини қисқартириш ҳисобига меҳнат унумдорлиги пландан ташқари 0,9 процент оширилади.

Ишлаб чиқариладиган маҳсулот сифати тинмай яхшиланади. Буюмларнинг 23 проценти биринчи тақдим этишдаёқ топширилишига эришилади. Бирлашма корхоналарида меҳнатни ташкил этишнинг бригада формаси кенг жорий этилади, бригада хўжалик ҳисоби методи асосида ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳажми 50 процентга етказилади.

Ишловчиларнинг ижодий активлиги ҳар томонлама ривожлантирилади ва рационализаторлик таклифларини жорий этишдан 10 минг сўмлик иқтисодий самара олинади.

Ишга янги қабул қилинган 188 киши асосий ва оммавий касбларга ўқитилади, бригада бўлиб ва алоҳида ўқитиш йўли билан 225 кишининг малакаси оширилади, 378 ишчи иқтисодий ўқишга жалб этилади.

Ёрдамчи қишлоқ хўжалигининг моддий базасини янада мустаҳкамлашга оид ишлар давом эттирилади, қорамоллар, паррандалар сони кўпайтирилади, кўплаб сабзавот, картошка ва мева етиштирилади. Мактаблар, болалар боғчаларига оталиқ ёрдами кучайтирилади.

«Водремстроймаш» бирлашмасининг коллективи республикадаги сув хўжалиги ташкилотлари саноат корхоналарининг барча ходимларини ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва беш йиллик учинчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришга даъват этади.

Социалистик мажбуриятлар «Водремстроймаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнат коллективлари йиғилишларида қабул қилинган.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ МИНИСТРЛИГИГА ҚАРАШЛИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ 160-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1983 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

160-трест коллективи КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошира бориб, ўн биринчи беш йилликнинг икки йили топшириқларини ва СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли равишда бажарди, халқ хўжалик планида белгиланган барча ишлаб чиқариш қувватларини фойдаланишга топширди. Чирчиқ шаҳрининг меҳнаткашлари 115,5 минг квадрат метр, шу жумладан пландан ташқари 1 минг квадрат метр уй-жой олдилар. 1982 йил мобайнида 3,2 миллион сўмлик қўшимча товар қурилиш маҳсулоти ишлаб чиқарилди.

Трест ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг «СССРнинг 60 йиллиги» ҳақидаги докладида баён этилган қоидалар ва хулосаларни якдиллик билан маъқуллаб, 1983 йил учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қиладилар.

Товар қурилиш маҳсулоти ишлаб чиқариш йиллик плани 29 декабрда бажарилади, товар саноат маҳсулотини реализация қилиш ҳажми юзасидан йиллик план 28 декабрда бажарилади ва пландан ташқари 200 минг сўмлик қурилиш маҳсулоти, 50 минг сўмлик саноат буюмлари реализация қилинади.

Меҳнат ресурслари ва моддий-техника ресурсларини ишга тушириладиган объектларга жамлаш йўли билан қурилиш муддатлари қисқартирилади ва «Электрохимпром» бирлашмасининг ишлаб чиқариш қувватлари «яхши» ва «аъло» баҳолар билан муддатидан илгари — сентябрь ойида, «Чирчиксельмаш» заводининг маданий моллар ишлаб чиқарадиган цехи 25 декабрда фойдаланишга топширилади. Уй-жойлар ва социал-маданий ҳамда маиший объектларнинг бир маромда ишга туширилиши таъминланади.

Ўз кучлари билан бажариладиган қурилиш-монтаж ишлари йиллик ҳажмининг камида 68 проценти бригада пудрати асосида адо этилади. Қурилишда меҳнат унумдорлигини ўстириш топшириғи 0,1 процент ва саноатда меҳнат унумдорлигини ўстириш топшириғи 0,05 процент оширib бажарилади. Қурилиш-монтаж ишларининг планда белгиланган таннархи 0,1 процент пасайтирилади ва пландан ташқари 20 минг сўм миқдорида фойда олинади. Рационализаторлик таклифлари ва ихтироларни жорий этишдан 380 минг сўм миқдорида шартли иқтисодий самара олинади. Бинокорлик материалларини оқилона сарфлаш йўли билан 10 тонна металл прокати, 30 куб метр ёғоч-тахта, 60 тонна цемент ва 10 минг киловатт-соат электр энергия тежалади.

Москваликларнинг меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини янада мустаҳкамлаш ҳаракатини авж олдириш тўғрисидаги ташаббус қўллаб-қувватланади ҳамда оммавий-сиёсий ишларни амалга ошириш ва коммунистик меҳнат ҳаракати асосида «Юксак маданиятли ишлаб чиқариш ташкилоти» номини олишга эришилади.

160-қурилиш трестининг коллективи ўзининг юксак унумли меҳнати билан олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлайди, деб ишонтириб, республикадаги барча қурувчиларни капитал қурилиш самарадорлигини ошириш ва объектларни муддатидан илгари фойдаланишга топшириш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришга чақиради.

Социалистик мажбуриятлар трест коллективининг йиғилишида қабул қилинган.

ҚИШЛОВ — ЧОРВАДОР УЧУН СИНОВ

АМАЛИЙ ЖАВОБ

Қишлов — чорвадор учун катта синов даври. Чорвачиликда ютуқлар ана шу муҳим кампанияни ҳар томонлама соз ва сифатли ўтказишга боғлиқ. Бу мавсум айниқса, қўйчилик билан шуғулланадиган чорвадорлар зиммасига улкан масъулият юклайди. Совлиқлардан эгиз қўзи олиш, бир отардан икки отар яратиш, қўйлар туёқ сонини кўпайтириш ва маҳсулот етиштиришни ошириш учун қўйларни қишловдан соғлом ва чиқимсиз олиб чиқишимиз керак.

Совхозимизда ҳар йили чорва қишлови юксак уюшқоқлик билан ўтказилаётганлиги учун ҳам мўл-кўл чорва маҳсулотлари етиштиряпмиз. Ҳар бош совлиқ ҳисобига биттадан урғочи қўзи ўстиришга қолдириляпти. Жун, қоракўл тери ва гўшт етиштириш план-топшириқлари ҳам ошириб бажарилмоқда. Биргина юбилей йилининг ўзида хўжалигимиз меҳнат аҳли давлатга 558 тонна гўшт топширишга эришди. Бу 1981 йилнинг шу даврига нисбатан 100 тонна кўпдир. Шунингдек, 1 минг 692 центнер жун, 28 минг 83 дона қоракўл тери, 330 минг дона тухум топширилиб, бу соҳадаги планлар ортиғи билан адо этилди. Биз ҳар биримиз отарларимиздаги мавжуд 550—600 бош қўйнинг ҳар юз бошидан 210—220 тадан қўзи ва ҳар бир қўйдан 3,5 килограммдан жун олишни таъминладик.

Албатта, қўлга киритилган муваффақиятлар қувонарли. Бундан қаноатланиб қолмаслигимиз, балки, уни тобора мустаҳкамлаб боришимиз лозим. Совхозимиз қоракўлчилари беш йилликнинг учинчи йилида ҳам шу тахлитда иш тутиб, улкан зафарларга эришишни мўлжалламоқдалар. Бунинг учун аввало қишловга пухта тайёргарлик кўрдик. Мавжуд қўйхоналар сифатли ремонт қилинди. 86 та кашар мавсумга яхши ҳозирланди. Ҳар бир фермага озуқа ташийдиган 4 тадан автомашина ва 10 тадан трактор-тележка ажратилди. Бундан ташқари, коммунист ва комсомоллардан 20—25 киши озуқани ташиш ва майдалаб бериш ишлари билан астойдил шуғулланмоқда.

Маълумки, чорва молларини қишловдан беталафот чиқаришда етарли миқдорда озуқа жамғариш ҳам катта роль ўйнайди. Қишлов олдидан қарийб 10 минг тонна дағал хашак, 1 минг 250 тонна маккажўхори силоси жамғарилиб, фермаларга келтирилиб қўйилганди. Эндиликда ана шу озуқа совлиқларга майдалаб, пешма-пеш едирилмоқда.

Барча ферма ва отарларда чорва қишлови ташкилий жиҳатдан пухта тайёргарлик билан бошланганлиги учун ҳам ҳозирча бирор бош совлиқнинг беҳуда чиқим бўлишига йўл қўйилмаяпти. Ўз навбатида бу совхоз дирекцияси ва партия ташкилоти тузган комиссия томонидан қаттиқ назоратга олинган. Биз бош чўпонлар ва ёрдамчи қўйчивонларнинг асл мақсади ҳам қишловни беҳатар ўтказиш, молларнинг ўртача семизликда бўлиши ва нормал қўзилашини таъминлашдан иборат. Бунинг учун жамғарилган озуқадан қўйларга рацион асосида беряпмиз. Айниқса, бўғоз қўйларни совуқ кунларда асрашимиз, уларга кўпроқ концентрат озуқа бермоғимиз даркор. Иложи борича уларни илитилган сув билан суғориш мақсадга мувофиқдир. Биз шунга амал қиляпмиз. Республикадаги ҳамкасбларимизни ҳам шундай зоотехника қоидалари асосида иш тутишга даъват этамиз.

Фермаларимизда табиий озуқалардан ташқари, ош тузи, суяк уни, ҳар хил витамин ва дори-дармонлар етарли. Шунга кўра озуқа рационини шу фойдали витаминлар ҳисобидан тез-тез ўзгартириб турамиз. Бирор касалликка чалинган қўйларни имкони борича ажратиб боқяпмиз, совуқ кунлари иссиқ молхоналарда сақлаяпмиз. Қўйларни мунтазам равишда ветеринария кўригидан ўтказяпмиз. Бу эса совлиқлар орасида касаллик келиб чиқишининг олдини олади.

Бу йил қиш эртароқ келди. Бир қанча изғирин совуқли, ёғин-сочинли кунларни бошдан кечирдик. Аммо, тадбиркорлик билан иш юритганлигимиз натижасида молларимиз қийналмади. Совлиқларни қўлдан овқатлантириш билан бирга очиқ кунлари яйловга чиқариб боқяпмиз. Бу биринчидан озуқани тежаб сарфлаш имконини берса, иккинчидан молларни об-ҳаво қулай келган пайтда яйловда яйратиб олиш соғлом ва семизлигини сақлашга катта ёрдам беряпти.

Шундай қилиб биз совхозимиздаги мавжуд 100 та отарга қарашли 69 минг 400 бош қўйни қишловдан беталафот олиб чиқмоқчимиз. Беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида ҳар юз бош она қўйдан совхоз бўйича ўртача 160 тадан қўзи, ҳар қўйдан 3,5 килограммдан жун олиб, қўзиларнинг 60 проценти ўстиришга қолдирилади.

Биз ўз зиммамизга оширилган мажбурият олганмиз. Шунга кўра 1983 йилда ўз қарамоғимиздаги ҳар юз бош совлиқдан 215—220 тадан соғлом қўзи олиш, унинг асосий қисмини ўстиришга қолдириб, яна биттадан отар яратиш ва ҳар қўйдан 3,5 килограммдан жун олишни таъминлаймиз.

Бундан ташқари, совхозимизда бўрдоқичилик пункти ва паррандачилик фермаси бор. Пунктда 8 минг бош қўй, 300 та чўчқа бўрдоқига боқилаётир. Паррандачилик фермасида парвариш қилинаётган 7,5 минг бош товуқнинг ҳам маҳсулдорлиги оширилмоқда.

Совхоз дирекцияси, партия ва касаба союз ташкилотлари қишловни яхши ўтказиш юзасидан белгилаган тадбирларида социалистик мусобақанинг ошкоралигини таъминлаш, илғорларни моддий ва маънавий рағбатлантириб туриш алоҳида қайд этилган. Амалда ҳам шундай бўляпти, меҳнат беллашуви кун сайин кучимизга куч, ғайратимизга ғайрат қўшмоқда.

Биз ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб ишлаб, қишловни ҳар томонлама сифатли ўтказамиз ва мўл-кўл чорва маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтирамиз. Бу аҳдига вафодор хўжалигимиз қоракўлчиларининг КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларига амалий жавоблари бўлади.

Чала РАҲИМОВ,
Алпомиш АМИНОВ,
Қўчқор ТУРСУНОВ,
Раҳмат НОРБЎТАЕВ,
Ғузор районидаги «Ғузор» давлат наслчилик заводининг бош чўпонлари.

ЯНГИ СОВХОЗ РЕЖАЛАРИ

Дон ва чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва шу тариқа мамлакатимизнинг Озиқ-овқат программасига муносиб ҳисса қўшиш мақсадида Қорақалпоғистон автоном республикасида қатор ихтисослаштирилган хўжаликлар тузилмоқда. Ана шулардан бири дон ва чорвачиликка ихтисослаштирилган Навоий номли совхоздир.

— Совхозимиз янги ташкил этилганига қарамай, режаларимиз улкан, — дейди совхоз директори Нурилла Худоёров. — Бу йил 20 тонна гўшт, 27 тонна сут, 20 минг дона тухум, 400 тоннадан кўпроқ «каҳрабо дон» тайёрлаймиз.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ Р. Ш. ШОҒУЛОМОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Матбуотда кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан «Ёш ленинчи» газетасининг редактори ўртоқ Рустам Шомуродович **Шоғуломов** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1983 йил 14 январь.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика касаба союзи органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети кино ишлари кенгашининг раиси ўртоқ Борис Владимирович **Гершович**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди.

• • •

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми касаба союз органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети давлат социал страхование бўлими мудирининг ўринбосари ўртоқ Лев Михайлович **Кензер**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: РАҲБАРЛИК УСЛУБИ

ИНТИЗОМ БОР ЖОЙДА МУВАФФАҚИЯТ БОР

Қ. КАМОЛОВ,
Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон область комитетининг биринчи секретари

Ёзнинг тонгида область партия комитетининг биноси ёнида Кегайли районидаги Куйбишев номли совхознинг бўлим бошқарувчиси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган пахтакор Матали Емжаров менга учрашди. У бутун Қорақалпоғистонда маълум ва машҳур деҳқон. Ҳозироқ даласига шошилаётганини айтиб арзи-додимни тинглангиз, деб илтимос қилди. «Қўшимча сув манбаларини қидириб топиш тадбирлари ҳақида область партия комитети қарорларида ёзиб қўйилган гаплар бизда бажарилмаяпти: бу ҳолда ҳосил нима бўлади?..» деди у.

Бир соатдан кейин Куйбишев номли совхозга ҳамда районнинг бошқа хўжаликларига Нукусдан мутахассислар группаси жўнаб кетди. Аҳвол ҳақиқатан ҳам жиддий эканлиги, коммунист Матали Емжаров бежиз ташвишланмаганлиги текширишда маълум бўлди. Ўша тонгги учрашувимизда хайрлашаётиб алам билан бундай дегани эсимда: «Чамаси, баъзи одамлар интизомни бутунлай унутиб юборганга ўхшайди...»

Агар ўйлаб кўрилса, оддий коммунистнинг танқиди район ходимларигагина эмас, республика ходимлари шаънига ҳам айтилганди. Ишнинг ижроси топширилган кишилар ҳам, қарор қабул қилиб, топшириқни берувчилар ҳам интизомга риоя қилишлари керак.

Ўша куни кечқурун область партия комитетининг навбатдан ташқари бюро мажлиси бўлиб ўтди. Область партия комитети, автоном республиканинг министрликлари ва идоралари сув тақчиллигига қарши курашиш юзасидан ўз вақтида яхши қарор қабул қилганлари билан муҳим тадбирларнинг бажарилишини текширмаганликларини тан олишга тўғри келди. Шундан кейин идора ва районларнинг масъул ходимлари, мутахассислар ва хўжаликларнинг раҳбарлари сув хўжалиги объектларига эътиборни кучайтирдилар. Машаққатларни енгиш, пахта, бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш юзасидан олинган юксак мажбуриятларнинг бажарилишига нималар ёрдам берди? Мислсиз сув тақчиллиги юз берган 1982 йилда Қорақалпоғистон меҳнаткашлари мамлакатга пландан ташқари 37 минг тонна ортиқ, жами 437 минг тонна пахта етказиб бердилар.

Одатда, интизомни бузишнинг навбатдаги ҳоллари муҳокама этилаётганида бу нарса якка-ягона факт, бундай кўнгилсиз воқеа бир бўлди-қўйди-да, деб айтишади. Ҳолбуки, бундай дейиш жуда хато фикрдир. Кичик нарсада камчиликларни хаспўшлаш катта масалаларда хатоликларга йўл қўйишга олиб келади. Интизом, масъулият, талабчанлик ўз-ўзини контрол қилиш, ўзаро контрол — булар ленинча, партиявий услубдир.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми тараққиётимизда интизомнинг аҳамиятини алоҳида эслатиб ўтди. Партиянинг ҳар бир бўғинида интизомни мустаҳкамлаш бўйича ўз вазифалари бўлади. Область партия комитети республика ташкилотлари ва район партия комитетларининг фаолиятига нисбатан юксак талабчанлик кўрсатиши керак, улар эса ўз навбатида район звеноси ишига, бошланғич ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари фаолиятига талабчанлик кўрсатишлари зарур. Партия ва давлат аппаратининг ҳамма соҳаларида, ҳар бир меҳнат коллективида интизомни тарбиялаш кампаниячилик иши бўлмасдан, балки барча раҳбарлар ва жамоат ташкилотларининг ҳамиша диққат-марказида туриши лозим. Масалан, область партия комитети яқин кунларда шу масала юзасидан пленум ўтказишни мўлжаллаб турибди.

Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, партиявий ишнинг кундалик практикасида яхши ўйлаб тузилган тадбирлар системаси (айни тадбирлар системаси!) бўлмаса, интизомни мустаҳкамлаш учун кураш олиб бориш, уни онгли равишда ривожлантириш зарур натижаларни бермайди. Қишлоқ бошланғич партия ташкилотларининг, район партия комитетларининг, хўжалик раҳбарларининг фаолиятини баҳолашда биз бунга алоҳида эътибор берамиз. Юқорида айтиб ўтилган тадбирлар системасида асосий нарса — ишлаб чиқариш жараёнининг аниқ йўлга қўйилиши, социалистик мусобақада қабул қилинган планлар ва мажбуриятларни ташаббус кўрсатиб бажариш учун шарт-шароит яратишдан иборат. Шунингдек, қарорлар, фармойишлар бажарилишининг муттасил контроль қилиб турилишини таъминлаш жуда муҳимдир.

Талабчанликни сусайтириб юбориш, турли камчиликларга, баъзан эса нуқсонларга муросасозлик қилиш партия ва давлат топшириқларини бажаришда муросасозлик қилиш интизомни сусайтиради, оқибат-натижада эса бутун ишнинг самарадорлигига путур етказади. «Биринчи Май» совхози партия комитети ва унинг директори А. П. Полвоновнинг бир қанча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш планини барбод қилиш ва маҳсулот сифатини пасайтиришга нисбатан муросасозлик қилганлиги худди шундай оқибатга олиб келди. Бу масаланинг область партия комитетида муҳокама этилиши, кўпгина партия ва хўжалик раҳбарлари учун фойдали сабоқ бўлди.

Интизом — ҳар қандай коллектив фаолиятининг асосий масаласидир. Интизомни мустаҳкамлаш билан ҳамма партия комитетлари, совет, хўжалик органлари шуғулланишлари лозим. Шуғулланганда ҳам изчил, қатъият билан шуғулланишлари керак.

Қанчалик афсусланарли бўлмасин, юқорида мен келтириб ўтган мисол якка-ягона эмас. Шу боисдан биз партия, давлат ва меҳнат интизомининг ҳар қандай кўринишларига боғлиқ масалаларга яна ва яна қайтишимизга тўғри келмоқда.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан қабул қилинган қарорларнинг бажарилишида баъзи ходимларнинг ташаббуссизлиги катта ташвиш туғдирди. Биз шу масала юзасидан бешта район партия комитети ва битта райижрокомнинг ҳисоботини область партия комитети пленуми муҳокамасига киритдик. Пленумга тайёргарлик кўриш олдидан ишнинг аҳволи пухта ўрганилди. Бу ишга автоном республиканинг идораларигина эмас, балки маҳаллий мутахассисларни ҳам жалб этдик. Баъзи камчилик ва нуқсонлар текшириш жараёнида ўша жойларнинг ўзида бартараф этилди.

Пленумда бу масала партия, давлат қарорларини ва ўзлари қабул қилган мажбуриятларни бажариш учун асосли танқид ва юксак талабчанлик руҳида муҳокама этилди. Пленум қатнашчиларининг нутқларида орқада судралиб қолаётганлар, чорвачиликда қолоқликка йўл қўяётганлар шаънига жиддий таънлар айтилди. Партия ва давлат интизоми ҳақида очиқ-ойдин ва манфаатдорлик билан юксак талабчанлик руҳида сўз борди. Айни пайтда беш йилликнинг охирига бориб, гўшт етиштиришни 10 минг тоннага, сут етиштиришни 12 минг тоннага, тухумни 15 миллион донага етказиш учун қишлоқ меҳнаткашларининг мусобақасига бошчилик қилган Беруний район партия ташкилотининг ташаббуси маъқулланди. Беруний районы коммунистлари ва чорвадорлари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш бўйича партиявий топшириқни қандай бажариш намунасини кўрсатдилар. Уларнинг ҳам кўплаб издошлари юзага келди.

Обкомнинг ўша пленумидан кейин орадан бир йил ўтган ҳозирги пайтда биз дадил айта оламизки, амалга оширилган кенг қамровли иш ҳозироқ ўз меваларини бера бошлади. Энг муҳими — ижро интизоми ошди, мустаҳкамланди. Бу нарса моддий жиҳатдан нималар берди? Автоном республика хўжаликлари 1982 йилда шундан аввалги йилга нисбатан гўшт етиштиришни 18 процент, сутни — 11 процент, тухумни — 19 процент кўпайтирдилар. 1981 йилга нисбатан сут соғиб олиш ҳар бир сигир бошига ҳисоблаганда 240 килограммдан зиёд ошди, гўштга топшириладиган қорамолларнинг вазни ортди.

Беш йилликнинг дастлабки икки йилида 10 та янги чорвачилик совхозлари тузилди. Уларнинг энг каттаси бўлмиш «Гигант» совхози ҳозирча бирорта ҳам қуриб битказилган бўрдоқичилик биноси бўлмагани ҳолда бостирмали майдонларда 2 минг тонна сифатли гўшт тайёрлади. Коллектив дастлабки одимлариданоқ юксак онгли интизом ва ижодий изланиш руҳида тарбияланмоқда.

Интизом — тор маънодаги тушунча эмас, унинг асосида бурчни шунчаки бажариш масъулияти ётмай, балки ҳар бир ишни ўзимнинг жонажон ишим, деб унда актив қатнашишдан иборат. Бу муҳим қоидани Қорақалпоғистонда Ўзбекистон бўйича энг йирик шоличилик районини ташкил этиш билан боғлиқ мисолларда кўриш мумкин. Амударёнинг тўқайзорлардан иборат кучли ботқоқлик ўзанида замонавий ихтисослаштирилган хўжаликлар ташкил этилди. Энди ирригация шохобчалари ўтказиш, коммуникация тармоқларини бунёд этиш, шаҳар типидаги посёлкалар қуриш лозим. Область партия комитети бу қурилишга минглаб коммунистлар ва комсомолларни юборди. Улар биринчи чўлқуварлар бўлишди. Уларни бу ғоятда қийин янги қурилишларда ҳеч ким зўрлаб ушлаб тургани йўқ, аммо улар илҳом билан ишладилар.

Чўлқуварлар отрядлари онгли интизомининг моддий ифодаси самарали бўлди. Қорақалпоғистонда шоли етиштириш йилига 300 минг тоннага етди.

Социалистик онгнинг, ахлоқийлик ва социалистик демократиянинг формаси бўлмиш социалистик интизом партия органлари, раҳбар кадрларнинг доимий эътиборига муҳтож эканлигини таъкидламоқчиман. Бизнинг жамиятимизда раҳбарнинг лавозими ўзиёқ ғоят юксак масъулиятни, ғоят юксак ахлоқийликни ва интизомни тақозо этади. Раҳбар ходимлар орасида ўз номусини қадрламаётган кишилар бор экан, биз уларни партия Уставининг бутун қатъияти билан қандай хизматда эканлигидан қатъи назар тартибга чақирамиз. Бир қанча чорвачилик совхозларининг раҳбарлари — К. Оқболаев, С. Мунтурганов, Э. Мададбоев, Е. Купишов билан шундай қилишга тўғри келди. Улар неча бор огоҳлантирилганига қарамай, давлат интизомини бузавердилар, жиддий хўжалик камчиликларига йўл қўйдилар, ишчи коллективларининг меҳнат шароити ва турмушини яхшилашга етарли ғамхўрлик қилмадилар. Улар ишончдан маҳрум бўлиб, вазифаларидан олиб ташланди ва партиядан ўчирилди.

Бошқариш практикасида шу нарса аниқландики, баъзи шўринг қурғур ходимлар шароитга мослашиб, қилмишларидан тавба-тазарру қилиб, ваъдалар бериб ва яна тавба-тазарру қилиб, йиллаб ўз лавозимларига, хизмат мавқеларига маҳкам ёпишиб оладилар, одамларга умрбод раҳбарлик қилишга даъвогарлик қиладилар. Очиқдан-очиқ айтиш керакки, бундай одамлар интизомнинг кушандалари бўлиб, уларга нисбатан таъсир кўрсатишнинг янада қатъий чораларини кўриш лозим. Кейинги бир неча йил ичида номенклатурадаги кўп ходимлар шахсий меҳнати, шахсий интизоми билан ўзини оқламади. Уларни вазифаларидан олиб ташлашга тўғри келди. Бу билан ишдан ютқазмадик, балки ютдик. Аммо шуни ҳам таъкидламоқчиманки, раҳбарлик лавозимларидан четлаштирилган бу кишилар бизнинг жамиятимизда яшамоқдалар. Шу боисдан партия комитетлари уларни тарбиялашлари, ахлоқий жиҳатдан камол топтиришлари ва ҳалол меҳнат қилишга ўргатишлари лозим.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов партия ва давлат интизомини ошириш вазифаларига тўхталиб, яхши ишламаслик, сусткашлик, масъулиятсизлик ходимларнинг моддий тақдирланишига ҳам, хизмат мавқеига ҳам, маънавий обрў-эътиборига ҳам бевосита ва муқаррар тарзда таъсир этиши кераклигини таъкидлади. Бу қоидани бутун халқ якдиллик билан қўллаб-қувватлади. Ўз уйимизда ўзимиз тартиб ўрнатишимиз керак, бунга ўзимиз жавоб беришимиз керак.

(«Сельская жизнь» газетаси, 14 январь).

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

КЕЛАЖАК БУГУНДАН БОШЛАНАДИ

... 1979 йилнинг апрель ойи. Ўнинчи беш йилликнинг илк баҳори. Андижон областининг кўҳна замини — Избоскан райони ерларидамиз... Дала четида уруғлик чигит тоғдай уюлиб ётган экан, ҳозирча сеялкачиларни гапга тутиб бўлмайди. Ҳадемай, тупроққа сўнгги чигит ташланади, кейин бошқа гап — кайфият ҳам яхши бўлади, саволингга ҳам жавоб беришади, бирваракайига янги, истиқболдаги ниятлар ҳам юзага чиқади.

Охунбобоев номли колхоз оқсоқоллар кенгаши бутун состави билан далада. Чигит экиш қандай ўтганини, уруғлик қанчалик чуқурликка солинганини текшириб юришибди. Ишда хато бўлмаслиги керак. Илғор райондаги етакчи хўжаликда хатога йўл қўйиб бўладими?! Аввалгидан ҳам кўп ҳосил олиниши керак.

— Сўзсиз шундай бўлади, — ишонтиради бригада бошлиғи Турдали Маллаев.

— Бултур гектаридан қанчадан ҳосил олган эдиларингиз?

— Қирқ центнердан. Бу йил эса қирқ бешдан оламиз...

Бу лавҳа «Огонёк» журналининг мухбири, ёзувчи Вячеслав Костирянинг «Келажакка кириб бориш» деган очерклар ва лавҳалар тўпламидан[1] олинди. Ёзувчи ўнинчи беш йилликда республикамизнинг социал-иқтисодий ва маданий ҳаёти қай тариқа кечганлигини жонли ҳикояларда — бевосита пахта далаларидан ва саноат корхоналаридан сатрларга кўчирилган ҳаракат жараёнида тасвирлайди.

Китобнинг асосий қисми республикамиз пахтакорларининг қаҳрамонона меҳнатини, уларнинг ўнинчи беш йилликнинг илк уругини ерга қадашдан то беш йилликнинг якунловчи йилида ялпи ҳосилни 6 миллион 237 минг тоннага етказишгача босиб ўтган шонли йўлини кўрсатишга бағишланган. Китобни варақларканмиз, кўз ўнгимиздан Андижону Фарғона, Тошкенту Самарқанд, Хоразм ва Бухоронинг қадимий пахтакор зоналарида тер тўкишаётган алп деҳқонлари, Мирзачўлнинг, Жиззах ва Қарши даштларининг, Сурхон-Шеробод чўлларининг бир вақтлар қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куядиган саҳро ва даштларида бугун «оқ олтин» ундираётган олтин қўлли одамлари ўтади. Китобда Тўхтамурод Исломов ва Узоқбой Саримсоқов, Кибор Мамедов ва Хўжам Исроилов, Абдулҳамид Саидхўжаев ва Муса Шербўтаев, Азимжон Истамов ва Раҳматилла Қамбаров каби партиявий етакчиларнинг, Нажим Ҳамроев ва Худоёр Латипов, Ҳамро Саидов ва Комилжон Алимов, Тимофей Григорьевич Хван ва Юнус Тўлаганов каби ишлаб чиқариш командирларининг, Турсуной Охунова ва Сервер Усейнов, Василий Данилов ва Абдулахат Турсунов, Қўлдош Аҳмедов ва Тўлан Дадажонов, Шамси Жумаев ва Мария Ковалева каби ишлаб чиқариш илғорларининг номлари меҳр билан тилга олинади.

Китобда диққатга сазовор нарса шуки, ўнинчи беш йилликнинг юксалиш чўққилари сари пиллапоялари алоҳида-алоҳида жойлар мисолида, республикамиз ҳаётида келажак сари шаҳдам одим ташлаш учун бирон бир илғор тажриба ёки янгича иш технологияси мисолида кўрсатилганки, бу ўқувчини беихтиёр ўзига жалб қилади. Энг муҳими, муаллиф республика коммунистларининг бош штаби — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг экономика ва маданиятни юксалтириш борасидаги кўп қиррали фаолиятини конкрет амалий иш жараёнида очиб беришга ҳаракат қилади. Айтиш мумкинки, адиб бунинг уддасидан чиқа олган.

Ўнинчи беш йилликнинг охирги йилига келиб олти миллионлик маррани забт этган пахтакорлар эртанги — етти миллионлик марра сари келажакка кириб бораётгани ҳақидаги мароқли ҳикоялардан таркиб топган бу рисола республика маданий ҳаётида воқеа ҳисобланади.

Б. ЮСУПОВ.

[1] В. Костиря. Вторжение в завтра. Изд-во «Узбекистан» 1982.

М. А. СУСЛОВ АСАРЛАРИ ТЎПЛАМИ

Коммунистик партия, Совет давлати ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг таниқли арбоби М. А. Сусловнинг «Марксизм-ленинизм ва ҳозирги давр» деган уч томлик асарларининг учинчи томи босмадан чиқди. М. А. Суслов танланган нутқлари ва мақолаларининг уч томлиги унинг фаолиятидаги катта даврни — партия ва давлат раҳбарлик лавозимларида қирқ йилдан кўпроқ вақт ишлаган даврни ўз ичига олади.

Учинчи томда докладлар ва нутқлар, шунингдек 1972—1981 йилларда совет ва чет эл матбуотида эълон қилинган мақолалар босилган.

Китобни Сиёсий адабиёт нашриёти босмадан чиқарди.

(ТАСС).

МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов 14 январда Москвага қайтиб келди. У Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Мудофаа министрлари комитетининг навбатдаги мажлисида қатнашди.

Д. Ф. Устиновни СССР Қуролли Кучлари Бош штабининг бошлиғи — мудофаа министрининг биринчи ўринбосари Совет Иттифоқи Маршали Н. В. Огарков, СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари Совет Иттифоқи Маршали С. Л. Соколов, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи армия генерали А. А. Епишев, СССР мудофаа министрининг ўринбосарлари, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

«ҚОРА ОЛТИН» ИЖОДКОРЛАРИ

«Средазуголь» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли «Ангренский» кўмир разрезининг фидокор коллективи айни кунларда ҳар қачонгидан ҳам фидокорлик кўрсатиб меҳнат қилмоқда. Кўмирчилар халқ хўжалигининг «қора олтин»га бўлган эҳтиёжини қондириш мақсадида графикдан ўзиб меҳнат қилишга эришмоқдалар.

Бу илғор коллектив ўтган юбилей йилида бирлашма корхоналари орасида меҳнатда ғоятда катта муваффақиятларни қўлга киритишга эришди. Ватанга 5 миллион тоннадан ортиқ кўмир армуғон этдилар. Планда белгиланганидан 150 минг тоннадан ортиқ ёқилғи қазиб чиқарилди.

Шахтерлар бундай катта маррани ишлаб чиқаришни техник жиҳатдан қайта қуроллантириш ҳамда мавжуд ускуналарни модернизациялаш туфайли эгаллашди. Айниқса, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада фаол иштирок этиш бунда жуда катта ёрдам берди. Натижада бир кеча-кундузда 18 минг тоннага етказиб кўмир қазиб олишга эришилди. Бу эса планда белгиланганидан 3 минг тонна кўпдир. Шахтерлар бундай маррани ўн биринчи беш йилликнинг сўнгги йилида қўлга киритишни мўлжаллаган эдилар.

Ҳозир «Ангренский» кўмир разрезида янги роторли экскаватор муваффақиятли ишлатилаётир. Бу агрегат билан ҳар соатда 630 тонна кўмир қазиб олиш мумкин. Кўмир разрезида айни вақтда кенг қулоч ёйган социалистик мусобақа меҳнатда янгидан янги ютуқларни қўлга киритишга ёрдам бераётир. Моҳир экскаваторчилардан М. Воробьев, А. Пирматов, Ш. Мирхолдоров ва бошқа азамат машинистлар меҳнат беллашувида ҳар доим ғолибликни қўлга киритмоқдалар. Улар мазкур йилда ҳам катта муваффақиятларни қўлга киритиш учун ўз зиммаларига юксак социалистик мажбурият олдилар ва ана шу маррани эгаллаш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Суратларда: 1. Социалистик мусобақа ғолиблари — илғор кончилар М. Воробьев, А. Пирматов ва Ш. Мирхолдоров. 2. «Ангренский» кўмир разрезида кон устини очиш ишлари қизғин олиб борилмоқда.

Р. Нуриддинов фотолари. (ЎзТАГ).

ИЛМ-ФАН ОЛАМИДА

ГЕРБИЦИДЛАРНИНГ ХИЛИ КЎПАЙМОҚДА

Навоий электрохимия заводи ишлаб чиқараётган гербицид моддаларнинг хили тез орада янада кўпаяди. Корхонада пахтазорлардаги бир йиллик бегона ўтларга қарши курашга мўлжалланган модда — толуин ишлаб чиқарадиган тажриба установкаси монтаж қилина бошлади. Толуин бўз тупроқда, шунингдек шўрхок тупроқда бирдай муваффақият билан таъсир этмоқда. Ҳатто кўкламги мўл ёмғирларда ҳам унинг таъсири бўшашмайди.

Препарат Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ўсимликлар моддалари химияси институтида синтез қилинди. У шу йилнинг март ойидан саноат кўламида тайёрлаб чиқарила бошланади. (ЎзТАГ).

ТЕЖАЛГАНИ — НАҚД БОЙЛИК

БАҲОНАГА ЎРИН ЙЎҚ

РЕСПУБЛИКА САНОАТ КОРХОНАЛАРИДА ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИДАН ҚАНДАЙ ФОЙДАЛАНИЛМОҚДА?

Жонажон Коммунистик партиямиз ва Совет ҳукуматининг Ўзбекистон ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш тўғрисида қилаётган оталарча ғамхўрлиги туфайли республикамиз энергетика потенциали ҳам тобора юксалиб боряпти. Ўзбекистон энергетиклари бу ғамхўрликка жавобан республика халқ хўжалигининг электр ва иссиқлик энергиясига бўлган талаб-эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Шуниси сир эмаски, республикамиз халқ хўжалигининг энергияга бўлган талаб ва эҳтиёжлари янада ошади. У саноатда, қишлоқ хўжалигида, уй-рўзғор ишларида борган сари кўпроқ сарфланаётгани шундай дейишимизга асос бермоқда. Чунончи, Ўзбекистонда сўнгги ўн йилликда электр энергияси сарфи уч баробар, хусусан, саноатда 2,5, қишлоқ хўжалигида эса 7 марта кўпайди. Фақат ўтган йилнинг ўзида истеъмолчиларга 35 миллиард киловатт-соатдан зиёд электр ҳамда 20 миллион гигакалория иссиқлик энергияси берилди.

Ҳозирги замон ишлаб чиқариши кўлами ҳамда энергия истеъмоли тобора ошиб бораётган бир пайтда электр ва иссиқлик энергиясини атиги бир процентга иқтисод қилиш халқ хўжалигига жуда катта фойда беради. Мисол учун, коммунал-маиший хўжаликда электр энергияси 4 миллион киловатт-соат, саноатда 190 миллион киловатт-соат, қишлоқ хўжалигида эса 80 миллион киловатт-соат тежаб қолинади. Агар уларни шартли равишда ёқилғига алмаштирадиган бўлсак, у ҳолда биз 274 минг тонна Ангрен кўмирини иқтисод қилишга ёки 3 миллион 300 минг сўмни тежаб қолишга эришамиз.

Республикамиздаги кўпгина саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини ҳаётга татбиқ эта бориб, энергиядан оқилона фойдаланиш, лимит ва диспетчерлик интизомига қатъий риоя этиш соҳасида муайян ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Тажриба партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари тежамкорлик ва иқтисод соҳасида кундалик ҳамда аниқ мақсад билан иш олиб борган жойларда муваффақият қозониш мумкинлигини кўрсатмоқда. Натижада ўтган йилнинг ўзида республикамиз саноат корхоналарида 450 миллион киловатт-соат электр энергияси ва 300 минг гигакалория иссиқлик энергияси тежаб қолинди. Тежамкорлар мусобақасида, айниқса, «Ташсельмаш», «Таштекстильмаш» заводлари, Чирчиқдаги Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати, Намангандаги 3/4 пахта тозалаш заводи коллективлари қувонарли кўрсаткичларни қўлга киритдилар.

Ютуқларни мамнуният билан қайд қилар эканмиз, электр ва иссиқлик энергиясидан оқилона фойдаланмаётган, тўғрироғи, исрофгарчиликка, хўжасизликка йўл қўяётган корхона ва ташкилотлар борлигидан кўз юма олмаймиз. Яна шундай меҳнат коллективлари ҳам борки, улар энергетика ресурсларини тежаш ҳамда ресурсларни сарфлаш нормасини камайтириш тўғрисидаги топшириқларни сурункасига бажармай келяптилар. Рақамларга мурожаат қилайлик. 1982 йилнинг ўн бир ойи ичида республикамиздаги 11 та саноат корхонаси электр энергиясини иқтисод қилиш ўрнига нормадагидан 10 миллион киловатт-соат энергияни ортиқча сарфлади. Электр станцияларида ана шу энергияни ҳосил қилиш учун 5 минг тонна қўшимча ёқилғи ишлатилганлигини наҳотки шу корхоналар раҳбарлари билишмаса?! Улар орасида Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноат министрлигининг корхоналари, Андижон гидролиз заводи, республика Озиқ-овқат саноати министрлигининг Урганч ва Бухоро ёғ-экстракция заводлари бор.

Энергетика ресурсларини ортиқча сарфлаш сабабларини текширганимизда, ана шу корхоналарда тежамкорликни таъминловчи ички резервлардан фойдаланмаслик, исрофгарчилик ҳолларига бепарволик билан муносабатда бўлиш фактларига дуч келдик. Масалан, Андижон гидролиз заводида насосларнинг бекорга ишлаши ҳамда айрим цехлардаги ускуналарнинг иш билан тўла таъминланмаслиги туфайли йилига 2 миллион киловатт-соат электр энергияси ортиқча сарфланяпти. Бундан ташқари ҳаво компрессорларининг иши мақбул режимга солинмаганлиги ҳамда намликни бир меъёрда сақлаб турувчи автоматлар йўқлиги оқибатида эса яна 5 миллион киловатт-соат энергия тежаб қолинмаяпти. Бухоро ёғ-экстракция заводида айрим ускуналарнинг мунтазам равишда бекордан-бекорга ишлатилиши, пресслаш дастгоҳларини профилактик ремонт қилиш ўз вақтида ўтказилмаслиги ҳамда кундуз кунлари ҳам чироқларнинг ёқиб қўйилиши 50 минг киловатт-соатдан зиёдроқ электр энергиясини исроф қиляпти.

Исрофгарчиликка, хўжасизликка олиб келаётган бошқа сабаблар ҳам мавжуд. Афсуски, баъзи планлаштирувчи ташкилотлар «Энергетика ресурсларини тежаш» кўрсаткичини корхонанинг асосий техникавий-иқтисодий кўрсаткичлари топшириғига киритмаяпти. Натижада хўжалик раҳбарлари энергиядан оқилона фойдаланиш масаласига иккинчи даражали вазифа сифатида қарамоқдалар. Энг таажжубланарлиси шундаки, бундай хўжалик раҳбарларини энергетика ресурсларини ортиқча ишлатганликлари учун ҳеч ким шахсий жавобгарликка тортмайди.

Иқтисод ва тежамкорлик режимига риоя қилишнинг муҳим омилларидан бири давлат ва ишлаб чиқариш интизомига қатъий бўйсунишдир. Бундай дейишимиздан мақсад электр энергиясини истеъмол қилишни планлаштиришда жиддий нуқсонлар борлигидир. Хусусан, «Фарғонаазот» ва «Навоиазот» ишлаб чиқариш бирлашмаларига тўртинчи квартал плани тақсимланаётганда декабрь ойи учун электр энергияси лимити жўрттага 30—40 миллион киловатт-соатга, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига эса 30 миллион киловатт-соатга камайтириб берилган. Бундаги ҳисоб-китоблар жуда содда қилиб олинган. Яъни, министрликнинг ҳар бир корхонаси квартал охирида истеъмол лимити кўпайтириб берилишини яхши билади. Агар қўшиб берилмаса хафа ҳам бўлишмайди. Негаки, ўртага ҳомийлар тушиб, энергияни узиб қўйишга йўл қўйишмайди. Шунинг оқибатида, бошқа истеъмолчилар ҳисобига юқорида айтилган корхоналар фондга қўшимча электр энергиясини оладилар. Бу нарса коллективларни бўшашувчанликка етаклайди, уларни тежамкорликнинг ички резервларини сабот билан излаб топишга рағбатлантирмайди.

Совуқ тушиши билан, табиийки, электр ва иссиқлик энергиясига бўлган эҳтиёж ошди. Уларнинг талабини энергия ҳосил қилишни кўпайтириш билан қондириш мақсадга мувофиқ эмас. Бундай шароитда ички резервлардан оқилона фойдаланиш зарур. Резерв ва имконият эса ҳар бир корхона, ҳар бир ташкилотда мавжуд. Шуларни ҳисобга олиб, энергияни кўп сарфлайдиган истеъмолчилар иқтисод ва тежаш тадбирларини ишлаб чиққанлар. Уларда қайси ускуна қачон ва ким томонидан вақтинча тўхтатиб қўйилиши аниқ белгиланган. Тадбирларни амалга ошириш 300 минг киловатт-соатгача энергияни тежаш имконини беради. Бу соҳада Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси, В. И. Ленин номли электрон техника заводи, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг тажрибаси диққатга сазовордир. Мазкур корхоналарда айрим ускуналарни белгиланган вақтда тўхтатиб туриш ишлаб чиқариш маромига ҳеч қандай таъсир кўрсатмайди. Аксинча уларни самарали жорий қилиш кўплаб энергияни тежашга олиб келяпти. Лекин шундай корхоналар ҳам борки, уларда ишлаб чиқилган тадбирлар қоғозда қолиб кетяпти.

Тежамкорлик ва иқтисод режимига қатъий риоя қилиш шу куннинг талаби. Шунинг учун меҳнат коллективларида иқтисод ва тежамкорликни кучайтириш учун социалистик мусобақани авж олдириб юбориш керак. Тежамкор бўлиш, энергиядан оқилона фойдаланиш — ҳар бир киши учун норма бўлиб қолишига эришайлик.

Т. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Давлат энергетика назорати бошлиғи.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ БЎЙЛАБ

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ

11 январь Роғун ГЭСи қурилиши йилномасига энг шонли кунлардан бири бўлиб киради. Вахшдаги янги гидростанция қурувчилари ва ишлатувчиларининг бўлғуси шаҳари — Роғунда дастлабки уйлар фойдаланишга қабул қилиб олинди. Икки юздан кўп оила уй калитларини олди.

Роғун тоғ этагида, хушманзара жойда қад кўтармоқда. Бу ерда тўрт қаватли, олти қаватли ва 12 қаватли зилзилабардош иморатлар қулай жойлашади. Мактаб ва болалар боғчаси қурилмоқда.

УКРАИНА ҚАНДИ

Украинада қанд пишириш мавсуми 12 январь куни тугади. Винница областидаги Гоноровский қанд заводи билан Волин областидаги Гнидавский қанд заводининг коллективлари энг яхши натижаларга эришди. Бу ерда ҳар тонна лавлагидан 130 килограммдан кўп маҳсулот олинди.

Соҳа меҳнаткашлари лавлагикорлар, қанд пиширувчилар ва транспортчилар ҳамдўстлиги Ямполь тажрибасидан фойдаланиб, хом ашёни мунтазам қабул қилиб, ишловдан ўтказиб туришни таъминладилар. Мавсум айни қизиган пайтда заводларнинг шох йўлларидан истеъмолчиларга ҳар куни 50 минг тоннага қадар қанд юборилиб турилди.

(ТАСС).

Ёзувчи Вали Ғафуров — 60 ёшда

ЖАНГЧИ АДИБНИНГ БАХТИ

Икки китобдан иборат игна билан битилган «Вафодор» романи, «Сўнгги пушаймон», «Ботирга ўлим йўқ» каби қиссалар, «Шохлардаги мезонлар» каби мемуарлар ва ўнлаб ажойиб ҳикоялар муаллифи Вали Ғафуров ўзбек совет прозаси тараққиётига муносиб ҳисса қўшган адибдир. Унинг биографияси ниҳоятда оддий, айни чоғда ҳаяжонли, жасоратга тўла, сермазмун. Оддийлиги шундаки, урушдан олдин у ўқиш, ўрганиш, меҳнат билан машғул бўлди. Шу йўлда деҳқон фарзанди қишлоқдан шаҳарга зиё излаб келди. САГУда ўқиб туриб, Самарқанд область мактабларида она тили ва адабиётдан дарс берди, ўқитувчилик касбига меҳр боғлади. Аммо қуққисидан бошланган уруш минглар қатори 19 яшар навқирон Вали Ғафуров орзулари, интилиш ва ниятларини ҳам издан чиқаради. У ҳам она-Ватан дахлсизлиги учун марду майдонлар курашига отланади. Сталинград остоналаридаги ҳаёт-мамот жангларида қаҳрамонлик ва жасорат намуналарини кўрсатади. Навбатдаги разведка ишларини бажараётган бир пайтда бир йўла икки кўзидан буткул ажралади, бир оёғи ногирон бўлади.

Фронтдан қайтган Вали Ғафуров тиришқоқлиги, меҳнатсеварлиги ва яхши одамлар туфайли брайл-игна билан ёзиш ва ўқиш усулини тезда ўзлаштириб олади. Оқибатда урушдан олдин танлаган, ҳавас қилган касби — ўқитувчилик билан машғул бўлади, кўзи ожизлар ишлаб чиқариш корхоналарида ишлаб, раҳбарлик лавозимларига кўтарилади. Бу ҳам ўз навбатида бўлғуси адиб учун одамлар характери, ички олами, психологиясини ўрганишда жуда-жуда қўл келади. Ва ниҳоят, 60-йилларнинг бошларига келиб, игна билан ёзилган «Вафодор» романи пайдо бўлади, 1973 йилда романнинг иккинчи китоби ҳам чоп этилади. Энг муҳими, роман китобхон ва адабий жамоатчилик томонидан илиқ кутиб олинади. Рус ва қардош халқлар тилларида нашр қилинади.

Адиб собит иродалилиги билан машҳур совет ёзувчиси Николай Островскийга ва унинг барҳаёт қаҳрамони Павел Корчагинга ёки Борис Полевойнинг «Чин инсон ҳақида қисса»сидаги Алексей Мересьевга яқин туради, улар яратган қаҳрамонлик анъаналарининг давомчисидек туюлади.

«Вафодор» романининг 1 ва 2 китоби ўзбек, рус тилларида нашр этилгач, ёзувчи номига ўнлаб, юзлаб мактублар кела бошлади. Уларнинг аксарияти мазмунан бир-бирига яқин: адиб жасоратига, қаҳрамонлигига эҳтиром изҳор этилган. «Сиз, — деб ёзади қозоғистонлик оддий темир йўл ишчиси Николай Губанов, — Павка Корчагиннинг укаси сифатида унинг мардлик ва қаҳрамонлигини айнан такрорлабсиз. Фақат у инқилобий йилларда шундай мардлик ва матонат намуналарини кўрсатган бўлса, Сиз Улуғ Ватан уруши йилларида шундай жасорат кўрсатиб, ҳар қандай қийинчилик ва машаққатларни доғда қолдириб, ҳозирги ёш авлодга ўрнак кўрсатгансиз. Менинг акам ҳам, отам ҳам фронтда ҳалок бўлишган. Шунинг учун ҳам уруш даҳшати нималигини яхши биламан. Сизнинг жасорат ва собит ироданигиз асар қаҳрамонларингиз билан авлоддан-авлодга мерос бўлиб қолишига ишонаман».

«Вафодор» романи ёзувчи шахсий ҳаёти, тақдири орқали совет кишиларига хос метин-мустаҳкам ирода ва характернинг тобланиши, оддийликдан қаҳрамон даражасига кўтарилиш эволюциясини кўрсатиб бериш мақсадини кўзда тутади. Шу туфайли ҳам асар бошдан-оёқ совет ватанпарварлиги, пролетар интернационализми ғоялари билан суғорилган. Унда украин, ўзбек, рус ва бошқа қардош халқ вакилларининг бир жон, бир тан бўлиб, фашизм балосига қарши

мардонавор кураш олиб боришининг боиси ҳам ана шу ягона оила туйғусининг кучли ва қудратлилигидандир... Асар ниҳоясида китобхон фақатгина жасоратга таҳсин ўқибгина қолмай, балки миллионлар бахтига завол бўлган хунрез урушларга қарши нафрати яна ҳам ортади. Вали Ғафуровнинг игна билан ёзилган «Вафодор» романи фақат ўзбек совет ҳарбий прозаси тараққийсига хизмат этибгина қолмай, балки ёшларни она-Ватанга, ёру дўстларига вафодор, муҳаббатли бўлишига, мард ва жасур, иродали ва саботли бўлишга ҳам чорлаб туради. Муҳими, ана шу оғир ва машаққатли ҳарбий кечмишни қайта жонлантириш орқали ҳозирги бахтиёр ва фаровон ҳаёт қадри-қимматига етишга, айни чоғда урушларга қарши туриб, тинчлик ишини мустаҳкамлашга даъват этади. Шу ҳол «Вафодор» романига ҳамиша замонавийлик бахш этиб туради.

Маълумки, Вали Ғафуров «Вафодор» романидан сўнг кўплаб ҳикоялар ҳамда «Сўнгги пушаймон», «Ботирга ўлим йўқ» каби қиссалар, «Шохлардаги мезонлар» каби мемуар ҳам яратишга муваффақ бўлди. Айниқса, «Сўнгги пушаймон» қиссасида ҳозирги кун учун янада зарур ва долзарб бўлган маънавий-ахлоқий масала кўтариб чиқилган. Унда автор урушдан кейинги ёшлар ҳаёти, уларнинг орзу-интилишлари, ўқиш ва ўрганишга, касб танлашга иштиёқи, қисқаси, ҳар бири ўз тақдирини тайин этиш учун олиб борган кураши акс эттирилган. Ана шу ҳаёт учун, келажак учун кураш ғояси асар бош қаҳрамонлари Мансуржон ва Дилбар тимсолида амалга оширилади.

Мансуржон уруш иштирокчиси. У кўпни кўрган, ҳаётий тажрибага эга. Ўзидаги ижобий хислатлар билан китобхонни ҳам ром этади. Дилбар эса ҳар жиҳатдан етук, маънавий олами бой қиз. Мана шу икки характердаги ўзаро яқинлик, мавжуд ижобий фазилатлар уларни бир-бирига тортиб туради. Бу — муҳаббат. Мансуржондаги лоқайдлик охир-оқибатда муҳаббат риштасининг узилишига сабаб бўлади. У шаддод савдогар Лаълихоннинг тузоғига илинади, туҳмат-бўҳтонлар сабаб толеини қўлдан бой бериб қўяди. Асар шу жиҳати билан диққатга сазоворки, у кишини тақдири, толеи, истиқболи учун интилишга ва курашишга даъват этади. Шу жиҳатдан «Сўнгги пушаймон» қиссаси адиб ижодида алоҳида ўрин тутади. Қисса сўнггида асар қаҳрамони Мансуржон ҳаётдан ўз ўрнини топишга азм қилади ва катта қурилишга боради.

Вали Ғафуров «Бир сафда» журналининг мухбири билан қилган суҳбатида: «Энг биринчи ниятим, —дейди, — «Сўнгги пушаймон»нинг иккинчи китобини ёзишдир. Асар бош қаҳрамони Мансур, эсингизда бўлса, ночор аҳволда қолган эди. Уни мен шундай аҳволда қолишини ўзимга эп кўрмайман. Чунки Мансур ижобий қаҳрамонлар тоифасига мансуб. Келинг, у ҳам повестнинг иккинчи китобида ҳаётдан ўз ўрнини топсин, кишиларга нафи тегадиган ишлар қилсин!».

Ишончимиз комилки, китобхон эндиликда ўз қаҳрамони Мансуржонни бунёдкор, яратувчи ва катта ҳаёт эгаси — замондошларимиз образи тарзида кўради.

Адибнинг «Шарқ юлдузи» журналида эълон қилинган «Шохлардаги мезонлар» асари ҳам эътиборга лойиқдир. Асарда 20-30-йиллардаги мамлакатимиз ҳаёти, ижтимоий-иқтисодий ва социал ривожланишини умумлаштириб бериш кўзда тутилган. Автор бунга муваффақ бўлган.

«Шундай ажойиб юртда яшаганим, яшаётганим ва бахтиёрлар қаторида бўлганимдан беҳад хурсандман», — деган эди Вали Ғафуров. Адиб асарлари ана шу туйғуга, шукрона туйғусига йўғрилган. У бахтиёрлар Ватани бўлган оқа юртини, бунёдкор халқини, жонажон партиясини улуғлайди.

Жангчи адиб, коммунист ёзувчи Вали Ғафуров серқирра ижодкор. Одамлар қалбидагини топиб ёзиши, замон эҳтиёжлари, партия ва халқ мақсадлари учун хизмат этиш адибга катта ҳурмат ва бахт келтирди. У Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва СССР медаллари кавалери, В. Ғафуров Волгоград области Волжск шаҳридаги Труба заводининг фахрий аъзоси, электр пайвандлаш цехи эса унинг номи билан аталади. У Иттифоқимиздаги барча Николай Островский номли музейлар томонидан ардоқланиб келаётган адиб ҳамдир. Энг муҳими, адиб ўзининг сон-саноқсиз китобхонига, садоқатли мухлисларига эга. Адиб учун, ижодкор учун ўз китобхонини топишдан, унинг меҳри ва ҳурматини қозонишдан юксак бахт бўлмаса керак.

С. МИРВАЛИЕВ,
филология фанлари доктори, профессор.

ТАШАББУСКОРЛАР ЙЎҚЛАМАСИ

ҲИССА

Бригадир шийпонга яқинлашганда ўнг томондаги пайкал четида бир неча киши компост учун жамғарилган маҳаллий ўғит устига тупроқ тортиб шиббаламоқда эди.

— Ҳорманглар! Кечаги айтилганича бўлдими? — сўради Саодат опа улар томонга юрар экан.

— Мўлжалдагидан ошиб кетди. Бугун яна 5 прицепда келтирдик. Ҳаммаси бўлиб шу ернинг ўзида 25 прицепдан ортиқ ўғит бор, — деди қорачадан келган, ўрта бўйли, совуқ бўлишига қарамай юзларидаги маржон-маржон терлан ҳовур кўтарилиб турган йигит.

— Чорвамиздан хабар олгани кетаётган эдим. Сизларнинг ишингизни ҳам бир кўриб ўтай дегандим. Ўзингиздан қолар гап йўқ. Кузги мўл ҳосилимизнинг тақдири шу кундаги ишларимизга кўп жиҳатдан боғлиқ. Маҳаллий ўғитни қанча кўпайтирсак ишимиз шунча осон кўчади, — деди бригадир.

Бригадир қишлик чорва биносига етиб келганида қизлар сигирларни соғиб бўлиб дам олиш хонасига йиғилиб туришган экан...

— Саодат опа! Сизга хат бор. Озарбайжондан, — дея хатни узатди оқ халатли қиз.

«Озарбайжондаги қариндош-уруғлардан янги йил табриги бўлса керак», ўйлади бригада сардори ва конвертга кўз югуртирди. Лекин конвертдаги адрес бошқа жойдан эди. У конвертни очиб хатни ўқишга тушди.

«Ҳурматли Саодатхон! Ўтган йили ёзда ўзбекистонлик пахтакорларнинг ўзаро текшириш бригадаси сафида бригадамиз далаларида бўлганингизда ўзаро мусобақа боғлашга аҳд қилган эдик. Бригадамиз аъзолари сиздек уста пахтакор берган маслаҳатлар асосида иш юритиб мўл ҳосил етиштирдилар. Лекин терим даврида ёққан сурункали ёмғир ишимизга анча халал берди. Шунга қарамай фидокорона ишладик ва 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 30 центнер ўрнига 50 центнердан ошириб «оқ олтин» йиғиштириб олдик. Бизга бригадангизнинг иш якунлари, янгиликлар, илғор тажриба ва келажак режаларингиз ҳақида ёзиб юборсангиз.

Салом билан Озарбайжон ССР Барда районидаги 26 Боку комиссари номли колхоз бригада бошлиғи Номоз Гусейнов».

Саодат опа ўйланиб қолди. Унинг хаёлидан 1982 йилнинг бошқа йилларга ўхшамаган қийинчиликлари, уни кўп йиллик тажриба асосида омилкорлик билан енгган бригада аъзоларининг юксак уюшқоқлиги, тадбиркорлиги бирма-бир ўтди. Қизлар билан молхонани айланди. Molларнинг парваришидан, озуқанинг тежаб-тергаб сарфланишидан, товуқларнинг аҳволидан хабар олди. Барча ишлар жойидалигидан кўнгли тўлгач қўлига қоғоз-қалам олди.

«Қадрли Номоз оға! Мактубингизга жавобан бригадамиз коллективининг юбилей йилида эришган ютуқлари ва келажак режалари тўғрисида маълумот бермоқчиман. Ўтган йили ўзбек пахтакорлари учун оғир синов йили бўлди. Лекин шунга қарамай барча бор билим, тажрибасини ишга солди. Техника воситалари, маҳаллий ва минерал ўғитлардан, барча мавжуд резервлардан оқилона фойдаланилди. Пахтазор ҳақиқий жасорат майдонига айланди. Натижада республикамиз заршунослари учинчи маротаба 6 миллиондан ошириб «оқ олтин» хирмони бунёд этишга муваффақ бўлдилар. Бригадамиз аъзолари ҳам 90 гектар ерда мўл ҳосил тўплаб, уни ўз вақтида сифатли ҳолда йиғиб-териб олишга эришдилар. Мавжуд майдонларимизнинг ҳар гектаридан пландаги 34 центнер ўрнига 54 центнердан ошириб «оқ олтин» йиғиштириб олдик. Ялпи ҳосилнинг 95 проценти машиналар ёрдамида терилиб, 94 проценти биринчи сортга топширилди. Айни кунларда 1983 йил ҳосилини янада баракалироқ қилиш учун ҳаракат қиляпмиз. Барча майдонларни етарли миқдорда органик ва минерал ўғитлар билан ўғитлаб, сифатли шудгорлаб қўйганимизга анча бўлди. Ҳозир баҳорги чигит экиш даври ва ёзги ғўза парваришида ишлатиш учун ўғит жамғаряпмиз.

Мен бригадамиздаги бир янгилик тўғрисида тўхталиб ўтмоқчиман. Маълумки, ўтган йили май ойида қабул қилинган мамлакатимизнинг Озиқ-овқат программасида ёрдамчи хўжаликларни ташкил этиш ва ривожлантиришга катта эътибор берилган. Биз шуни назарда тутиб бригадамиз аъзоларини гўшт, сут ва тухум билан тўла таъминлаш мақсадида ёрдамчи хўжалик ташкил этдик. 10 та қорамол, шу жумладан 2 та сигиримиз, 100 дан ошиқ товуқ учун махсус ёзлик ва қишлик чорва биноси қурдик. Йил бўйи бригадамиз аъзолари учун дала шийпонида тайёрланган иссиқ овқатга ўзимиз боқаётган моллардан энг семизларини сўйиб ишлатдик. Болалар боғчасини ҳар куни гўшт ва тухум билан таъминлаб турдик, ўз эҳтиёжимиздан ортган 2,6 тонна гўштни давлатга сотдик. Бу бизларга катта ёрдам беряпти. Чунки ёз бўйи далада тер тўкаётган колхозчиларга яхши дам, қулай маданий-маиший шароит яратиш зарур. Ёрдамчи хўжалик ташкил этганимиздан бери бу проблема ҳал этилди. Келажагимиз бўлган болаларимиз тарбияланаётган боғчалар ҳам сифатли чорва маҳсулотлари ола бошладилар.

Пахта етиштирувчи бригада учун ёрдамчи хўжаликдаги молларни тўла таъминлашда қийинчилик туғилмайдими, деган савол туғилиши мумкин. Агар синчиклаб ўйлаб кўрилса, кичик ферма учун етарли озуқа етиштириш ва жамғариш мумкин. Масалан, дала шийпони атрофига сабзавот ва полиз экинлари экилади. Шуларнинг чиқиндилари, палаклари, овқат қолдиқлари, пахтазорларни ўтоқ қилиш чоғида чиқадиган ўтлардан ёз бўйи фойдаланиш мумкин. 1-2 гектар ерга беда, маккажўхори, лавлаги экиб, уларни қишга ғамлаш керак. Бундан ташқари йўл четлари, ариқ, зовур бўйларидаги ўтларни 2—3 марта ўриб хашак бостириш мумкин. Биз ана шундай қилиб мавжуд чорвамизни озуқа билан тўла таъминлаганмиз.

Республикамиз пахтачилик бригадаларининг айримлари ҳозир ўз ёрдамчи хўжалигига эга. Ана шу бригадаларнинг чорва маҳсулотларини янада кўпайтириш борасидаги ташаббусини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллади. Ҳозир барча далачилик бригадаларида ёрдамчи хўжаликлар ташкил этилмоқда. Менимча сизнинг республикангиз, районингиз, хўжалигингиз ва бригадангизда ҳам шундай бўлишига эришилса меҳнаткашлар дастурхонини чорва маҳсулотлари билан янада тўкин бўлишига ҳисса қўшган бўлардик.

Биз 1983 йилда ёрдамчи хўжалигимизни янада кенгайтирамиз. Моллар бош сони ва товуқларни кўпайтириш билан уларнинг маҳсулдорлигини янада оширамиз. Болалар боғчаси ва бригадамиз аъзолари эҳтиёжидан ошириб, давлатга 5 тонна сифатли гўшт сотамиз».

У хатни тугатиб тагига Бўка районидаги Ҳамза номли колхоз бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саодат Гулаҳмедова деб ёзиб қўйди.

К. РИХСИЕВ.

ПЛАНЕТАМИЗДА

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ОДАТДАН ТАШҚАРИ ЗАВОД

● БУДАПЕШТ. «Венгрия денгизи» жанубий соҳилида жойлашган Кестхей шаҳри яқинида фойдаланишга топширилган одатдан ташқари завод Балатон сувини янада тозароқ қилиш имконини беради. Бу ерда тозалаш иншоотларида қўлдан қазиб чиқариладиган балчиқ, шунингдек тозалаш иншоотларида тўпланадиган ахлат қайта ишланадиган бўлади. Юксак самарали машина-ускуналар билан таъминланган янги корхонада ҳар йили 100 тоннадан кўпроқ балчиқ қайта ишланадиган бўлади. Балчиқни компостга айлантиришдан иборат мураккаб биологик жараён атиги бир кун вақтни олади.

Балатон сувини тоза сақлаш ва кўл районида табиий муҳитни соғлом сақлаб туриш — Венгрияда атроф муҳитни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятининг муҳим йўналишларидан биридир.

ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

● ХАНОЙ. Вьетнам қишлоқ меҳнаткашлари партия иқтисодий стратегияси ва сиёсатини ижодий қўллангандикларии, ВКП V съезди қарорларини бажариш учун фидокорона кураш олиб бораётганликлари туфайли муваффақиятга эришмоқдалар. ВСР қишлоқ хўжалиги министри Нгуен Нгок Чиу «Нян зан» газетаси мухбири билан суҳбатда ана шу гапни айтди.

Министр 1982 йилда мамлакат қишлоқ хўжалигини ривожлантириш якунларини шарҳлаб, республика шоликорларининг қўлга киритган муваффақиятларини алоҳида таъкидлаб ўтди. Республика шоликорлари Вьетнамнинг асосий озиқ-овқат экинидан рекорд ҳосил йиғиштириб олдилар. Аввало замонавий агротехникани, уруғликнинг сермаҳсул навларини жорий этиш, кенг кўламда ирригация ишларини ўтказиш туфайли шоли ҳосилдорлиги анча ошди.

Бултур техника экинларини етиштириш соҳасида, шунингдек чорвачиликда ҳам ижобий силжишлар рўй берди.

Шу куннинг мавзуида

СОЦИАЛИЗМНИНГ ТИНЧЛИК ЮРИШИ

Янги 1983 йилнинг бошланиши социализмнинг кенг жабҳа бўйлаб тинчлик юриши билан нишонланди — КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андроповнинг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига ўтказилган тантанали мажлисда ўртага қўйган янги совет ташаббуслари ва Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг Прагада қабул этган Сиёсий декларацияси хусусида билдирилаётган кўпдан-кўп фикр ва мулоҳазаларнинг асосий мазмуни мана шундан иборат.

Аввал бошда Рейган маъмурияти билан унинг НАТОдаги иттифоқчилари гўё социалистик давлатларнинг ташаббуслари «ташвиқотчилик мақсадларини» кўзлайди, деган важ билан улардан қўл силташга уриниб кўрдилар. Бироқ, «икки кунлик иккиланишдан ва ҳатто ошкора душманликдан кейин Ғарб мамлакатлари фикр юритиб кўргач, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг таклифини бошқача тарзда қабул этдилар, улар аллақачон шундай қилишлари керак эди, деб ёзади Францияда чиқадиган «Либерасьон» газетаси. Ю. В. Андропов янги ташаббусларни эълон қилиш орқали Совет Иттифоқини «Тинчлик учун пойга»да биринчи ўринга чиқариб қўйди. Москванинг тинчлик юриши олдида Атлантика иттифоқи ўртага қўйилаётган ҳамма таклифларга доимо рад жавоби бериш мумкин бўлмайдиган аҳволга тушиб қолдилар».

Қисқа қилиб айтганда, деб ёзади Англиядаги «Файнэншл таймс» газетаси, «Ғарбдаги бошқа ҳар қандай раҳбар каби Рейган ҳам жамоатчиликда қурол-яроғлар устидан контроллик қилиш тўғрисидаги таклифлар кескин рад этилди, деган таассурот туғилишига йўл қўя олмайди». Шимолдаги Ослодан жанубдаги Анқарагача, шарқдаги Бонндан ғарбдаги Мадридгача НАТОга аъзо бўлган барча пойтахтларда кетма-кет билдирилаётган расмий фикр ва мулоҳазаларнинг кўплиги ҳам аввало шу билан изоҳланади. Океан нариёгидан Вашингтон ҳам, Оттава ҳам ўз фикрини айтди. Ҳатто президент Рейган Совет Иттифоқининг ядро қуролларини чеклаш тўғрисида «ўртага қўйган жиддий таклифлари»ни у билан муҳокама қилишга тайёр эканлигини баралла эълон қилди. АҚШ президенти 30 январда Ғарбий Европага вице-президент Бушни Ғарбий Европадаги етти мамлакат ва Ватикан раҳбарлари билан учрашувга юборишини ҳам маълум қилди.

Буш сафарининг расмий мақсади — иттифоқчилар билан маслаҳатлашишдан ва АҚШнинг позициясини улар билан келишиб олишдан иборат. Социалистик мамлакатларнинг тинчлик ташаббусларига тўсқинлик қилишга уриниб кўриш эса — норасмий, аммо ҳақиқий мақсаддир. «Вашингтон пост» газетаси расмий манбаларга асосланиб шу ҳақда жуда ошкора гапни ёзди: Оқ уй вакилларининг айтишича, Бушнинг сафари Ғарбий Европада ядро қуролига қарши кенгайиб бораётган ҳаракатга қаршилик қилишга ҳамда яқинда Совет Иттифоқи ўртага қўйган таклифлар хусусида Ғарбий Европадаги жамоатчилик фикрига таъсир ўтказишга мўлжалланган».

Рейган маъмуриятига қолса, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар билан Шимолий Атлантика шартномасига аъзо бўлган давлатлар ўртасида ўзаро ҳарбий куч ишлатмаслик ва тинч муносабатларни қўллаб-қувватлаш тўғрисида шартнома тузиш ҳақидаги таклифни ҳам, АҚШ билан СССРнинг стратегик қуролларини, шунингдек Европадаги ўртача олисликка учадиган ядровий воситаларни кўп миқдорда қисқартириш тўғрисидаги таклифни ҳам йўққа чиқариб қўя қолишни хоҳлаб турибди. Американинг таниқли журналисти Ж. Крафт Рейган маъмуриятининг оғиздаги тинчликпарвар баёнотлари, «Москва билан музокараларни муваффақиятли ўтказишни таъминлашдан кўра, тинчлик тарафдорларини жим бўлишга мажбур қилишни кўпроқ кўзлаши равшан кўриниб турибди», деб айтганида худди мана шуни назарда тутган эди.

АҚШ билан НАТОнинг хунук найрангларига зид равишда ер юзидаги тинчликсевар кучлар ядровий фалокатнинг олдини олиш тўғрисида Прагада ишлаб чиқилган ташаббусни ва ер юзидаги цивилизацияни, ҳаётни сақлаб қолиш йўлида кенг миқёсда халқаро ҳамкорлик қилиш тўғрисида у ердан янграб эшитилган даъватни астойдил табрикламоқдалар. Соғлом фикрли сиёсат ва жамоат арбоблари, тинчлик учун курашчилар, урушга қарши ҳаракат қатнашчилари Прага декларациясида ҳозир халқлар учун тинчликни сақлаб қолишдан, қуролланиш пойгасини тўхтатишдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ, деб айтилган фикрга қўшилмоқдалар. Бу вазифани ҳал этиш — ҳамма ҳукуматларнинг, ўз мамлакатлари сиёсатини белгиловчи барча давлат арбобларининг бурчидир.

Сиёсий маслаҳат комитети Прагадаги кенгаши қатнашчилари намойиш этган қатъият ва жипслик социалистик мамлакатларнинг империализм солаётган уруш хавфига қаршилик қилиш учун кучлари етарли эканлиги хусусида ҳеч қандай шубҳа-гумон қолдирмайди. Ўртоқ Ю. В. Андропов Прага кенгашининг ишини якунлаб, «Руде право» газетасининг саволига қайтарган жавобида бундай деди: «Бизнинг кенгашдаги ўртоқларча ҳамма фикрлашувимиз бош якунини шундай таърифлаш мумкин: бирлигимизни, иқтисодий ва мудофаа потенциалимизни янада мустаҳкамлаш билан агрессив империалист доираларнинг социализмни қисиб қўйиш режаларига жавоб беришимиз лозим».

Тинчлик тарафдорлари социалистик мамлакатларнинг амалий тинчлик ташаббусларини астойдил қўллаб-қувватлаш билан бирга ҳозир халқаро майдондаги воқеаларнинг хатарли тарзда ривожланишига халқларнинг, барча тараққийпарвар ва тинчликсевар кишиларнинг қатъиятини қарама-қарши қилиб қўйиш вазифаси айниқса актуал вазифа эканлигини таъкидламоқдалар.

Г. ШИШКИН,
(ТАСС).

АҚШ маъмурияти составидаги ўзгаришлар

ВАШИНГТОН. (ТАСС). АҚШ қурол-яроғлар устидан контроллик қилиш ва қуролсизланиш агентлигининг директори Ю. Ростоу истеъфога чиққанлиги Вашингтонда расмий равишда эълон қилинди. Қузғунлардан ва машъум «Мавжуд хавф-хатар комитети» деб аталган ташкилотнинг тузувчиларидан бири бўлган Ю. Ростоу гўё президент Р. Рейганнинг позициясига мувофиқ келмайдиган сиёсат ўтказаётганлиги учун кейинги вақтларда ўта ўнг арбоблар томонидан кескин танқидга дучор бўлган эди.

Американинг оммавий ахборот воситалари Ю. Ростоунинг истеъфосини шарҳлаб, бу нарса чет элларда Р. Рейган маъмуриятининг қуролланиш пойгасини чеклаш масаласидаги сиёсатида бош-бошдоқлик ҳукм сураётганининг яна бир далили деб ҳисобланиши мумкинлигини уқтириб ёзди.

Кейинги вақтларда Вашингтоннинг сиёсий доираларида Оқ уй аппаратида ҳам, шунингдек АҚШнинг ҳукумат маҳкамаларида ҳам бир қанча амалдорлар алмаштирилиши тўғрисидаги маълумотлар тарқатилмоқда. Масалан, хабар қилишларича, ҳозир Оқ уйда президент Р. Рейганнинг қалин дўсти У. Кларкни президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси лавозимидан Оқ уй аппаратининг раҳбари мансабига ўтказиш тўғрисидаги масала кўриб чиқилмоқда. Ҳозирги вақтда Оқ уй аппаратига раҳбарлик қилаётган ва айтишларича, вице-президент Ж. Бушнинг яқин одами бўлган Ж. Бейкернинг президент Рейган «Калифорниядаги ақраболари» билан муносабатлари жуда кескинлашиб кетганлиги мана шу ўзгартиришнинг сабабларидан бири деб қаралмоқда.

Мавжуд маълумотларга кўра, вакиллар палатасида «МХ» ракетасига маблағ ажратиш тўғрисидаги масала юзасидан овоз бериш маъмурият учун муваффақиятсиз бўлиб чиққанидан кейин мудофаа министри К. Уайнбергер ҳам истеъфога чиқиши тўғрисида ариза берган, аммо президент Р. Рейган бу аризани қабул қилмаган. Айни вақтда АҚШ мудофаа министрининг ўринбосари Ф. Иклени истеъфога жўнатиш назарда тутилмоқда, чунки Оқ уй маъмурият билан конгресс ўртасида «МХ» ракеталарини жойлаштириш масаласида чиққан ихтилоф учун масъулиятни унинг гарданига юклашга мойил бўлиб турибди.

«Совет Ўзбекистони»га жавоб берадилар

Бир гуруҳ газетхонлар редакцияга хат йўллаб, унда Шовот район социал таъминоти бўлимида пенсионерларга дам олиш уйларига путёвка бериш, уларга енгил машина ажратиш ва пенсия тайинлашда кўпгина нуқсонларга йўл қўйилаётганлиги ҳамда бўлим мудири О. Рўзматовнинг бўлимга ҳар хил справкалар талаб қилавериб одамларни сарсон қилаётгани ёзилган эди.

Шикоят юзасидан текшириш ўтказган **ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ СОЦИАЛ ТАЪМИНОТ БЎЛИМИ** хатда кўрсатилган фактларнинг қисман тасдиқлангани ҳамда бу соҳадаги ишларни яхшилаш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиққанини билдиради. Шунингдек, санаторий-курорт карточкаларини сақлаш ва уларни тарқатишда, меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятлари билан ишлашда ҳамда социал таъминот системаси органларининг кўрсатма ва қонунларини бажаришда камчиликларга йўл қўйгани учун район социал таъминот бўлимининг мудири О. Рўзматовга қаттиқ ҳайфсан берилди.

«Парокандалик ва чалкашлик»

ВАШИНГТОН, (ТАСС). Америка матбуоти АҚШ маъмуриятида қуролсизланиш масаласи юзасидан бир-бирига зид фикрлар ҳукмронлик қилаётганлиги ҳақида ёзади. Айни вақтда қанотли ракеталар ва «Першинг-2» ракеталарини жойлаштиришга тайёргарлик зўр бериб олиб борилмоқда. Америка экспертларига таяниб, Ғарбий Европа мамлакатларида бундай қуролларни жойлаштиришга «техникавий жиҳатдан тайёргарлик» кўрила бошланди ва 1983 йилнинг кузида ана шу қуролларни жойлаштиришга киришиш мумкин, деб уқтирмоқдалар. Тайёрланган учириш майдонларининг қанчалигини ҳам (улар 70 тага яқин) айтмоқдалар.

Қурол-яроғлар ва қуролсизланиш устидан контроль агентлиги раҳбарлари ўзгартирилаётганлигига доир шарҳлар ғоят хилма-хил. «Вашингтон пост» газетаси агентликнинг яқинда тайинланган директори Эделман «Қурол-яроғларни контрол қилиш соҳасида кам тажрибага эга» деб ёзади. Бошқа газеталар музокаралар олиб боришга лаёқатсиз кишилар раҳбар бўлиб қолмоқдалар, деб ҳисоблайди. Эй-Би-Си телекомпанияси «маъмуриятнинг қурол-яроғларни чеклаш соҳасидаги сиёсатини давлат секретари Ж. Шульц контроль остига олади» деб уқтиради.

Мана шуларнинг ҳаммасидан баъзилар, масалан, Эн-Би-Си телекомпанияси Рейган маъмуриятида қуролсизланиш масалалари хусусида «парокандалик ва чалкашлик» кузатилмоқда, деган хулосага келмоқдалар. Бошқалар Рейган амалда қуролсизланишни истамаётир, унинг баёнотлари эса жамоатчилик кўз ўнгида қуролланиш пойгаси сиёсатини оқлашгагина қаратилгандир, деб ҳисобламоқдалар.

МУСОБАҚА БАЙРОҒИ ҲИЛПИРАМОҚДА

БУГУН ЧИМГАНДА ТОҒ ЧАНҒИ СПОРТИ БЎЙИЧА СССР КУБОГИ УЧУН КУРАШНИНГ БЕШИНЧИ ТУР ЎЙИНЛАРИ ТУГАБ, НАВБАТДАГИ БАҲСЛАРГА ҲОЗИРЛИК КЎРИЛМОҚДА

Мутахассисларнинг фикрича, чанғида учиш учун намхуш, яъни ёпишқоқ қор қўл келар экан. Чанғи остида қумдек уфураётган қуруқ қордан спортчилару тренерларнинг кўнгли ғаш бўлиб турганди. Чунки бир йўлдан иккиуч бор ўтилгач, таги очилиб чанғичини қийнаб қўяди. Мусобақанинг биринчи куни бор қорни техника ёрдамида бостириб, зичлаш, айрим ерларга сув сепиб яхлатишга тўғри келди. Иккинчи куни йигитлар ўртасида гигант-слалом баҳслари бошланиши олдидан шундай қалин қор ёғиб бердики, унинг хўл-қуруқлигини ҳам аҳамияти қолмади.

— Чимганга ташриф буюрган спортчию мутахассис фақат момиқ қор, мусаффо ҳаво, ажойиб техника жиҳозларидангина мамнун бўлишаётгани йўқ, албатта, — дейди Оренбург шаҳар терма командасининг катта тренери Е. Попов. — Мусобақа ташкилий жиҳатдан юқори савияда ўтаётганини, бу ердаги ўзига хос кўтаринкилик, байрамона кайфиятни чин дилдан эътироф этиш керак. Тоғлар орасида кўкка бўй чўзиб турган тўққиз қаватли учта меҳмонхона биноси диққатни жалб этиши табиий. Шинам хоналар замонавий мебеллар билан жиҳозланган. Гилам поёндозлар тўшалган, радиоприёмник ва телевизор, телефонлар билан таъминланган. Маданий хизмат кўрсатиш ҳам жойида. Турли мавзуларда лекция ва суҳбатлар уюштирилмоқда, ҳужжатли ва бадиий фильмлар намойиш этилмоқда. Ҳаваскорлик коллективлари ҳамда Ўзбекистон Давлат филармониясининг «Шодлик» ашула ва рақс ансамбли иштирокчиларининг чиқишлари Чимган ҳақидаги таассуротларимизни янада бойитди...

Йигитларнинг гигант-слалом баҳсида такрорий учиш билан ғолибларни аниқлашнинг иложи бўлмади. Қор ёғиб туриши, қалин туман туфайли спортчилар аниқ ва тез ҳаракат қилолмадилар. Ҳакамлар мусобақани тўхтатиб, дастлабки уринишда қайд этилган натижалар бўйича ўринларни белгилашга мажбур бўлишди. Мусобақада иштирок этган 112 чанғичидан 70 нафари маррагача етиб келди. Қолганлар эса ўйиндан чиқдилар. Курашга пухта шайланган биринчи разрядли спортчилардан 11 нафари марра чизиғини кесиб ўтишга муваффақ бўлди.

Чимган — Анорқул Ғойибовнинг она қишлоғи. Бу ернинг ҳар бир тепалиги ва қияликлари унга яхши таниш, Чанғида учиш йўли ҳам синашта. У юқоридан бир маромда туша бошлади. Лекин ярим йўлда кўк байроқча олдидан яхши бурилиб ўтди-ю, қизилига келганда чап беролмай, дақиқалар ҳисобида вақтдан ютқазди. 12 киши бир минут 08 секундли натижа кўрсатди. Анорқул 0,81 секунд ҳисобида имкониятни бой бериб, командамизга 3 очко келтирди.

«Меҳнат» спорт жамиятининг аъзоси, тошкентлик спорт мастери Виталий Прудников кучли ўнликдан жой олишга эришди. У бир минут 05,98 секундда маррага етиб келиб 8-бўлди ва командамизга қимматли 15 очко келтирди. Йигитлар ўртасида кировсклик Игорь Кордияковга бас келадигани топилмади. Бу чанғичи 1 минут 04,75 секундли натижа кўрсатиб, пешқадамлик қилди. Ундан секунднинг бўлаклари ҳисобида ортда қолган армиячи Олег Крисанов билан студент Владимир Кильяновлар фахрли иккинчи ва учинчи ўринларга кўтарилишди. Ғолибларга 25 тадан очко берилди.

Ҳозир аёллар ва эркаклар ўртасида ўтказилган гигант слалом баҳсларидан кейин команда ҳисобида армиячилар 49 очко билан биринчи ўринни эгаллаб туришибди. 48 ва 47 тадан очко жамғарган «Динамо» ҳамда «Буревестник» коллективлари 2-, 3-ўринларда боришмоқда. Тўртинчи ўриндаги «Труд» ҳисобида 45 та очко бор. Кеча аёлларнинг слалом бўйича мусобақалари ўтказилди. Унда 74 чанғичи иштирок этди.

Ҳ. НОСИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Суратларда: 1. Мусобақа қатнашчилари дастлабки ютуқларни қайд этмоқдалар. 2. «Чимган»даги ҳар бир кун ана шундай гавжум ва қизғин ўтмоқда.

Р. Шагаев ва **Р. Нуриддинов** (ЎзТАГ) фотолари.

КОНКУРСГА МАРҲАМАТ!

«СЕРҚУЁШ ДИЁРИМИЗ МАДҲИ»

Мамлакатимиз халқлари, қуёшли республикамиз меҳнаткашлари келаси йил қардошлик оиласида камол топаётган Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигини кенг нишонлайдилар. Республикамиз меҳнаткашлари севимли диёримизнинг 60 йиллик юбилейини халқ хўжалигининг барча соҳаларида мисли кўрилмаган ютуқлар, меҳнат зафарлари билан кутиб олишга астойдил бел боғлашган. Республикамиз 60 йил мобайнида босиб ўтган йўл — бутун бир мазмунга бой даврдир. Серқуёш диёримизда янгидан янги шаҳарлар ва қишлоқлар барпо бўлаётир. Республикамизнинг экономикаси, фан ва маданияти, адабиёти ва санъати барқ уриб ривожланмоқда. Ҳаётимизнинг ҳамма жиҳатларини, замондошларимизнинг бунёдкорлик фаолиятини, социалистик мусобақа илғорларини, меҳнат дарғаларининг ижодкорлик фаолиятини, республикамизнинг камолини ва жамолини акс эттириш қалам аҳлининг фахрли бурчидир.

Шу муносабат билан «Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи билан биргаликда ижодкор меҳнат кишиларининг яратувчилик қудрати ифода этилган энг яхши очерк, ҳикоя, туркум шеърлар ва публицистик мақолалар учун конкурс эълон қилади.

Конкурсга тақдим этиладиган асарларда замондошларимизнинг қаҳрамонона меҳнати, ишчилар синфи намояндалари, пахтакору механизаторлар, ирригаторлар ва қўриқ ер шоввозлари, чорвадорлар, фан ва техника, маданият арбоблари, санъат юлдузлари, замондошларимизнинг бой маънавий дунёси, орзу-умидлари, интилишлари, матонати ва фидойилиги юксак бадиий савияда акс эттирилмоғи лозим.

Конкурс ғолиблари учун:

1. **БИТТА БИРИНЧИ МУКОФОТ — 500 СЎМ.**
2. **ИККИТА ИККИНЧИ МУКОФОТ — ҲАР БИРИ 300 СЎМДАН.**
3. **УЧТА УЧИНЧИ МУКОФОТ — ҲАР БИРИ 200 СЎМДАН.**
4. **УЧТА РАҒБАТЛАНТИРУВЧИ МУКОФОТ — ҲАР БИРИ 100 СЎМДАН.**

Асарларни юборганда, «ТОШКЕНТ ШАҲАР, ЛЕНИН КЎЧАСИ, 41. «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ КОНКУРСИГА», деб конвертга ёзилсин.

Конкурс Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейи арафасида якунланади.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

16 ЯНВАРЬ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 Ҳужжатли фильм. 10.00 Будильник. 10.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.30 — Здоровья. 12.15 — Тонгги почта. 12.45 — Қурилиш ва архитектура. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — Музикали киоск. 14.30 — Фильм-спектакль. 16.25 — Киносаёҳатчилар клуби. 17.25 — Хатларингиз асосида... 18.05 — Халқаро панорама. 18.50 — Ўн икки стул. Бадиий фильм. 3- ва 4-сериялар. 21.30 — Время. 22.05 — Тоғ чанғи спорти бўйича жаҳон кубоги. 22.35 — Фильм-концерт. 23.40 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.20 — Пионерия. 9.30 — Бировнинг қариндоши. Бадиий фильм. 11.05 — Ҳайвонот оламида. 12.05 — Буратино саргузашти. 1-серия. 13.30 — Стадион ҳамма учун. 14.00 — Калининград телевидениесининг программаси. 15.00 — СССР — бизнинг Ватанимиз. 15.30 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — К. Циммерман Ф. Шопеннинг мазуркасини чалади. 16.25 — Революция туфайли туғилган. Бадиий фильм. 8-фильм. 18.05 — Ҳужжатли фильм. 18.15 — Тўпли хоккей бўйича СССР чемпионати. 19.00 — СССР халқларининг қўшиқлари ва рақслари. 20.00 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Арғимчоқдаги офтобжон. Бадиий фильм. 23.30 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Рига) — «Спартак».

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Мелеузов отлиқлари. 10.30 — Қор маликаси. Бадиий фильм. 11.55 — Ўзбекистон спорти. 12.25 — Кинопублицист экрани. 13.30 — Ўсмирлар ижоди. 14.00 — Реклама. 18.10 — Қўғирчоқ фильм. 18.30 — Санъат ғунчалари. 19.00 — Тошкентнинг 2000 йиллигига. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телеминиатюралар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Цирк, цирк, цирк. 21.30 — Время. 22.05 — Катта байрам музикали программасининг давоми. Кўрсатув тугагач — Тоғ чанғи спорти бўйича СССР кубоги.

17.00 — Қирғизистон телевидениесининг программаси.

17 ЯНВАРЬ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ҳужжатли фильм. 10.10 — Буратино саргузашти. 1-серия. 11.35 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильм. 15.30 — Оналар мактаби. 16.00 — Монументал пропаганданинг ленинча плани. 16.25 — Ўсмирлар учун Союзлар уйининг Колонна залида музикали кўрсатув. 18.40 — К. С. Станиславский. Телефильм. 19.10 — Духовой оркестр чалади. 19.25 — Беш йиллик. Ишчилар ва одамлар. 19.55 — Тугалланмаган қисса. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Олам кинокамера кўзгусида. 23.40 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Рус тили. 10.05 — Илмий-оммабоп фильм. 10.35 — Э. Казакевич ҳақида хотиралар. 11.20 — Зоология. 11.45 ва 12.35 — Ботаника. 12.05 — Фан ва турмуш. 12.55 — АБВГДейка. 13.25 — Тарих. 13.50 — Музика. 14.20 — В. Маяковский. Жуда соз. Поэма. 15.20 — География. 15.50 — Я. Гашек. Ҳаёти ва ижоди. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Рассомлар — халққа. 19.30 — Концерт. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Инсон ва қонун. 21.15 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қиш манзараси. 22.30 — Хоккей. СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Торпедо».

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Фильм-концерт. 12.30 — География. 13.00 — Олий мақсад сари. Бадиий фильм. 1-серия. 18.05 — Қўғирчоқ фильмлар. 18.30 — Шоирлар — болаларга. 19.00 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Миниатюралар театрининг спектакли. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Уйғур ансамблининг концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Оламда нима гап? 22.20 — Бир йилнинг тўққиз куни. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Олий математика. 18.40 — Телефильм. 19.00 — Шеърият дафтаридан. 19.30 — Қуёш нури. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Фильм-концерт. 21.00 — Илмий-оммабоп фильм. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

16 ЯНВАРЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ёшлик қўшиқлари. 9.15 — Табассум. 11.30 — Танбур тароналари. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Таниқли ижрочилар концерти. 14.00 — Табаррук замин. 15.40 — Театр микрофон олдида. 18.15 — Стадион ҳамма учун. 18.30 — Дўстларимиз эстрадаси. 19.25 — Ёшлик. 21.00 — Фан уфқлари. 21.10 — Шанба оқшомида. 22.30 — Классик шоирларнинг ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар.

17 ЯНВАРЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.15 — И. Ҳамроев қўшиқлари. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 10.15 — Публицист минбари. 12.10 — Узбекистан индустриальный. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 18.15 — Эстрада миниатюралари. 19.25 — Музикали танаффус. 21.00 — Шу куннинг муҳим сиёсий воқеалари. 21.10 — Инсон ва Меҳнат. Поэзия. 21.30 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИДА

ТАБИАТ МУҲОФАЗАСИ — БОШ МАСАЛА

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари выставкасининг Ўзбекистон гидрометеорология ва табиатни муҳофаза қилиш устидан назорат ўрнатиш республика бошқармаси биносида очилган экспозицияси «Табиатни муҳофаза қилиш ва табиат бойликларидан унумли фойдаланиш» деб аталади.

Ўнинчи беш йиллик мобайнида табиат муҳофазаси учун 362,4 миллион сўм ажратилган бўлса, ўн биринчи беш йилликда бу рақам 407 миллион сўмни ташкил этади. Ўзбекистон гидрометеорология ва табиатни муҳофаза қилиш бошқармаси ходимлари бу борада катта муваффақиятларга эришишяпти.

Кўргазмада газ ва чанг тозалаш қурилмалари устидан назорат қилувчи Тошкент ва Фарғона давлат инспекцияларининг ибратли ишлари ҳам кенг ёритилган. Бу инспекциялар Олмалиқ, Ангрен, Андижон, Оҳангарон, Бекобод ва бошқа шаҳарларда мавжуд 300 дан ортиқ саноат корхоналарини доимий назорат қилади. Бу корхоналарда 2800 та газ ва чанг тозаловчи қурилмалар ўрнатилган бўлиб, улар атмосфера ҳавосининг 70 процентини доимий равишда тозалаб туради. Кўргазмани томоша қилган кишилар партия ва ҳукуматимизнинг инсон саломатлиги борасида тинмай жон куйдираётганлигига яна бир бор гувоҳ бўлишади.

Қ. ЭРДОНОВ.

«СПОРТЛОТО» ТИРАЖИ

15 январда бўлиб ўтган «Спортлото» учинчи тиражининг натижалари.

«49 дан 6» 8 (велоспорт-трек), 10 (сув полоси), 19 (чанғи пойгаси), 25 (чана спорти), 30 (оғир атлетика), 44 (мотоспорт).

«36 дан 5», 3 (бобслей), 4 (бокс), 17 (конькида югуриш спорти), 26 (замонавий беш кураш), 35 (шайбали хоккей).

(ТАСС).

„ОҚ СОҚОЛ"ЛИ ОБЪЕКТ

Фельетон

Бу сўз ўзбек тилига ўтган йилнинг бошида кириб келди. Лекин у унчалик баландпарвоз сўз бўлмаса-да, халқ орасида жуда тез тарқалди. Мен бу сўзни биринчи бор «Голодностепстрой» территориал бошқармасининг бўлими бошлиғи Николай Ивановичдан эшитдим. У бир куни ўз дўстлари орасида шундай деб қолди.

— У оқ соқолли объект.

— Қанақа?!

— Оқ соқолли, деяпман. Яъни, соқоли оқарган, жуда эски объект маъносида айтяпман.

— Қизиқ, нега энди соқоли оқарган?

— Бизнинг Янгиер шаҳримизда шунақа объект бор. У ҳеч кимга, ҳеч нарсага хизмат қилмайди. Унинг номини эшитишса, қурувчиларнинг сочи тикка бўлиб кетади.

«Оқ соқол»ли объект сўзининг аниқ маъносини изоҳлашда мутахассисларнинг фикрлари турлича. «Голодностепстрой» территориал бошқармаси раҳбарлари шундай тушунтиришди:

— Оқ соқолли объект — бу Мирзачўлнинг янги зонаси ўзлаштирила бошлангандан буён «Голодностепстрой» бошқармаси тарихида қурилган биринчи объект, оқ соқолли объект — бу жуда мураккаб объект.

Шаҳар прокуратурасидагилар эса шундай дейишади:

— У ўн йилдан буён ниҳоясига етказилмаган сарсон объект.

Бу тортишув ҳамон давом этаётир. «Голодностепстрой» бошқармасида зўр бериб бу уларнинг тажрибасида илк бор синалаётган мураккаб қурилиш эканлигини айтишса, шаҳар санитария-эпидемиология станцияси ходимлари бўлса уларга эътироз билдириб: «Йўқ, бу буюртмачи — 2-қурилаётган корхоналар дирекцияси ва бош пудратчи «Голодностепстрой» территориал бошқармаси раҳбарларининг бир-бирига чўпчак айтишиб, қурилиш чўзиб юборилган объект, дейишади.

Ўзбек тилининг изоҳли луғатини тузувчилар «оқ соқол»ли объект сўзининг келиб чиқишини аниқлаш учун унинг барча маъноларини қидиришлари турган гап. Биз уларга қуйидаги маълумотларни беришимиз мумкин.

Янгиер шаҳрида 1961 йилда саноат чиқиндисини тозалаш учун тозалаш иншооти қурилган эди. У суткасига уч минг куб метр ифлос сувни тозалайди. Орадан ўн бир йил ўтиши билан шаҳар йирик саноат индустриясига эга бўлган кўп сонли аҳоли яшайдиган шаҳарга айланди. Маълумки, саноат чиқиндилари ҳам йил сайин ортиб борди. Айни кунларда шаҳар канализацияси орқали анчамунча ифлос сув оқиб чиқаётир. Шаҳарда янги тозалаш иншооти қурилиши мақсадга мувофиқ деб топилди.

Одатла ҳар қандай қурилиш лойиҳадан бошланади. Суткасига 25 минг куб метр чиқиндини тозалаш қувватига эга бўладиган ушбу объектнинг лойиҳаси 1972 йилда тайёр бўлди. 2-қурилаётган корхоналар дирекцияси буюртмачи сифатида, «Главсредазирсовхозстрой»га қарашли «Голодностепстрой» территориал бошқармаси бош пудратчи сифатида енг шимариб, мазкур объект қурилишини бошлаб юбордилар. Лекин бу қувончли ҳол узоққа чўзилмади. «Голодностепстрой» бошқармаси ҳам, унга қарашли 56-механизациялашган кўчма колонна ҳам, 2-қурилаётган корхоналар дирекцияси ҳам партия ва ҳукуматимизнинг табиатни қўриқлаш, атроф-муҳитни ифлосланишдан сақлаш ва аҳоли орасида юқумли касалликлар тарқалишининг олдини олиш тўғрисидаги кўрсатмаларини, бу борада белгиланган муҳим тадбирлар масъулиятини унутиб қўйдилар шекилли, қурилиш тақа-тақ тўхтаб қолди. 1979 йил — объектнинг фойдаланишга топширилиш муддати деб белгиланган эди. Лекин ҳамон бу қурилиш майдончасида сансалорлик давом этмоқда, юқори партия ва совет органларининг қарорларини писанд қилмаётган қурилиш ташкилотлари раҳбарларининг айби билан жиддий ўзгариш юз бермаётир. Шу тариқа «Голодностепстрой» территориал бошқармасида «оқ соқол»ли объект сўзи пайдо бўлди.

Ҳурматли газетхонлар шуни яхши билишадики, одатда ихтирочилар ўзларининг номлари абадий тарихда қолиши учун ҳеч нарсани аямайдилар, мурод ҳосил бўлгач, қилинган ишнинг тагига тортинмай имзо чекиб қўядилар. Лекин «Голодностепстрой» бошқармасининг ушбу сўз ихтирочилари зўр бериб ўзларининг номларини сир тутишга уринишмоқда. Улар янги ихтиро келтирадиган «шон-шуҳрат» ва масъулиятдан ўзларини четга тортишмоқда.

Майли, улар «камтарлик» қилиб тураверишсин. Биз ўн йиллик ҳужжатлар асосида бу ихтиронинг авторлари ким эканлигини, уларнинг қайси бири ихтирога қанчалик ҳисса қўшганлигини айтиб берамиз.

Ихтиро авторлари коллективи — 2-қурилаётган корхоналар дирекцияси, «Голодностепстрой» территориал бошқармаси, 56-механизациялашган кўчма колонна. Аслида «оқ соқол»ли объект қурилишида ишларни ниҳоясига етказолмай, ушбу ташкилотлар раҳбарларининг ҳам соқоллари оқариб, ҳамон ивирсиб юришибди.

Чиқинди сувни тозалаш иншооти қурилиши лойиҳа ҳужжатларига биноан 1974 йилда бошланиши керак эди. Ихтирочи пудратчи ташкилот эса объектда икки йил тайёргарлик ишларини олиб бориб, амалда қурилиш ишларини 1976 йилда бошлади. Лекин иш дегани ҳадеганда юришиб кетавермади. Мана, 56-механизациялашган кўчма колоннанинг ихтиро устида олиб борган ишларидан бир қисмининг якуни: 1976 йилда «оқ соқол»ли объектда пландаги 564 ўрнига 278 минг сўмлик иш бажарилди. Жуда жон куйдиришибдида, дейсизми? Биз ҳам бош пудратчининг янги ихтиро устида олиб борган ишларини ерга ураётганимиз йўқ. Фақат бу «муваффақият»нинг «омил»лари ҳақида гапирмоқчимиз.

2-қурилаётган корхоналар дирекцияси раҳбарлари план бўйича қурилиш ишлари 1974 йилда бошланиши керак бўлган объект учун ностандарт жиҳозлар бўйича буюртмани 1978 йилда берди. Ҳа, лойиҳа тузилгандан сўнг олти йил ўтгач! Жиҳозлар эса қурувчиларни яна тўрт йил соғинтириб, 1981 йилдан бошлаб узун-қисқа бўлиб объектга кириб кела бошлади.

Хўш, 2-қурилаётган корхоналар дирекциясининг ихтирода тутган ўрнини баҳолай оляпсизми? Агар шу тўрт йил ичида дирекция раҳбарлари қўл қовуштириб ўтирди, десак ноинсофлик бўлар эди. Бу даврда улар ностандарт жиҳозлар машмашаси бўйича «Главсредазирсовхозстрой» билан ҳамкорлик қилиб, каттакон иккита папкани борди-келди хатларга тўлдириб ташлашди. Бу орада бош пудратчи 56-механизациялашган кўчма колонна ва ёрдамчи пудратчилар — 2-, 21-, 23-, 5-механизациялашган кўчма колонналар, «Голодностепстрой» бошқармаси ҳам «хат ўйини»га қўшилишди. Хатбозлик қизигандан қизиб кетди.

Дирекциянинг навбатдаги хатларидан бири Янгиердаги ремонт-механика устахонасига ёзилган эди. Унинг қисқача мазмуни шундай: дирекциянинг илтимосига биноан ремонт-механика устахонаси ностандарт жиҳозлар бўйича бешта позиция тайёрлаб бериши керак экан. Устахонада ҳаш-паш дегунча бешта зарур жиҳоз тайёрланди. Олтинчиси сув сатҳининг даражасини ўлчовчи пўкак эди. Дирекция бош инженери В. В. Дьяков имзо чекиб, алоҳида белгилаб қўйилган чизмада кўрсатилишича, агар полиэтилен йўқ бўлса, устахона ишчилари пўкакни бронзадан ясайверишлари мумкин экан. Худди шундай бўлди. Ниҳоят орзиқиб кутилган пўкак ҳам тайёр! Лекин... Пўкакни сувга ташлаб кўришди. Бронзадан ясалган «ўжар» пўкак сув тагига шўнғиб кетса бўладими. Ҳеч бўлмаса, «нафаси»ни ичига ютиб, сув бетида ўн минут ҳам қалқиб туролмади-я, номард.

Шу-шу бўлди-ю, ремонт-механика устахонаси билан дирекция ўртасидаги мактуб ёзишлар «тантанали» равишда узилди.

«Голодностепстрой» бошқармаси раҳбарларининг ҳам энг характерли ёзишмаларидан бирини келтириб ўтишни мақсадга мувофиқ деб билдик.

«Голодностепстрой»га қарашли «Промжилстрой» тресты (ҳозир у тугатилган) раҳбарлари тугалланмаган объектлар сонини қисқартириш мақсадида ушбу объект қурилишида вақтинча 1977—1978 йилларда ишни бутунлай тўхтатишга буйруқ беришганда «Голодностепстрой» бошқармаси раҳбарлари трестнинг «топқир» мутахассисларини «олқишлаган» эдилар. Воажаб?! Юқори партия ва совет органлари ушбу жуда зарур объект қурилишидаги аҳволни бутун чоралар билан тубдан яхшилаш тўғрисида кўрсатмалар бериб туришган бўлса-ю, «Голодностепстрой» бошқармаси раҳбарлари фақат обрў кетидан қувиш билан овора бўлишса!

Ўтган йилнинг август ойида шаҳар санитария-эпидемиология станциясининг хатига кўра шаҳар прокуратураси тавсияси билан комиссия текшириш ўтказган эди. Унда атроф-муҳитнинг ифлосланишини янада камайтириш тадбирлари тўғрисидаги кўрсатма баъзи ташкилотлар томонидан бажарилмаётганлиги аниқланганди. Ҳатто, шаҳар ижроия комитетининг ушбу объект қурилишининг муҳокамаси бўйича бир неча папкани ижросиз қарорларга тўлғазиб, бундай муҳим ишга «илтифотсизлик» билан қараганлиги кишини ажаблантиради.

Қиссадан ҳисса шуки, Янгиер шаҳридаги қатор ташкилотлар партия ва ҳукуматимизнинг муҳим қарорларини бажаришга эътиборсизлик билан қараётганликлари туфайли шаҳар канализацияси орқали чиқаётган саноат чиқинди суви сутка сайин балиқлар яшайдиган кўллар орқали Сирдарё сувига қўшилмоқда. Чиқинди сув балиқларни заҳарламоқда, ер ости суви ва тупроқ қатламини ифлослантирмоқда. «Оқ соқол»ли объект ихтирочилари эса ўзларининг айби билан давлатга катта моддий ва маънавий зарар етказилаётганлигини кўра-била туриб, сиртларига сув юқтирмай юришибди.

С. ХОЛБОЕВ.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

ФАРҒОНА ШАҲРИДА
Нефтчилар Маданият саройи биносида
(Қиргули)
8—9 ФЕВРАЛДА
халқ истеъмолидаги маҳсулотларнинг ортиқча миқдорини улгуржи сотиш бўйича

РЕСПУБЛИКА ЯРМАРКАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Давлат ва кооператив улгуржи ва чакана савдо ташкилотлари ва ортиқча халқ истеъмоли маҳсулотларига эга бўлган бошқа ташкилотларнинг вакиллари таклиф қилинади.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги.
«Ўзбекбирлашув».
Узторгпосредконтора.

●

М. И. КАЛИНИН НОМИДАГИ АНДИЖОН ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ
педиатрия факультетининг хирургик касалликлари кафедраси ассистенти вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КОНКУРС МУДДАТИ — 6 ФЕВРАЛГАЧА.

Мурожаат учун адрес: Андижон шаҳри, Навоий проспекти.

●

«Узсельспецмонтаж» бирлашмасининг
125-КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН КОЛОННАСИГА
бошлиқ ўринбосари, прораблар, механиклар, бош механик, автобус ҳайдовчиси, слесарь-монтажчилар, ойнасозлар, ғишт терувчилар, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Бизнинг адрес: Қўйлиқ посёлкаси, Транспортная кўчаси, (127-автобуснинг «Теплица комбинати» бекати).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16/I да **Этик кийган мушук** (12.00), **Кармен** (19.00), 18/I да **Мангулик**, 19/I да **Севги тумори.**

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ишлар мудирлиги коллективи масъул ходим П. Мирсолиҳовга онаси

Зуҳра МИРТОЛИПОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университети ректорати, партия комитети, журналистика факультети коллективи Улуғ Ватан уруши ветерани, 1945 йилдан КПСС аъзоси, СССР Журналистлар союзининг аъзоси, партия-совет матбуоти назарияси ва практикаси кафедрасининг мудири, тарих фанлари доктори, профессор

Тўғон ЭРНАЗАРОВнинг

бевақт вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қилиб, марҳумнинг оила аъзолари ва қариндош-уруғларига ҳамдардлик билдирадилар.

Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси ва «Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси коллективи «Совет Ўзбекистони» газетасининг собиқ ходими, СССР Журналистлар союзининг аъзоси, тарих фанлари доктори, профессор

Тўғон ЭРНАЗАРОВнинг

вафот этганлигини билдириб, марҳумнинг оила аъзолари ва қариндош-уруғларига чуқур таъзия изҳор этадилар.

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000 Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 2-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 4-61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. — 01736. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 13. 10